

DECYZJA KOMISJI (UE) 2025/2433

z dnia 29 lipca 2025 r.

w sprawie programu pomocy SA.51501 (2021/C) (ex 2019/NN) (ex (2018/N) wdrożonego przez Czechy na rzecz dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych

(notyfikowana jako dokument nr C(2025) 5149)

(Jedynie tekst w języku czeskim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwany dalej „TFUE”), w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanym artykułem ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) Pismem z dnia 29 czerwca 2018 r. Czechy zgłosiły Komisji program pomocy SA.51501 (2018/N) – Czechy, Pomoc na składki ubezpieczeniowe dla dużych przedsiębiorstw, który przewiduje przyznawanie pomocy na opłacanie składek ubezpieczeniowych na pokrycie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, agrofagami roślin lub chorobami zwierząt w odniesieniu do upraw i zwierząt gospodarskich („program”).
- (2) Pismami z dnia 24 sierpnia 2018 r., 8 października 2018 r., 17 grudnia 2018 r., 6 marca 2019 r., 28 maja 2019 r. i 8 stycznia 2020 r. Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje. Władze czeskie dostarczyły dodatkowe informacje w pismach z dnia 18 września 2018 r., 18 stycznia 2019 r., 23 kwietnia 2019 r., 23 września 2019 r. i 10 lutego 2020 r.
- (3) Z informacji uzyskanych podczas wstępnej analizy programu wynika, że dużym przedsiębiorstwom przyznano już pewną pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych na pokrycie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, agrofagami roślin lub chorobami zwierząt w odniesieniu do upraw i zwierząt gospodarskich („pomoc indywidualna”). Władze czeskie przyznały tę pomoc w ramach programu SA.49594 (2017/XA) ⁽²⁾, uznając, że beneficjenci kwalifikują się jako MŚP.
- (4) W dniu 12 stycznia 2021 r. Komisja przyjęła decyzję C(2021)34 final z dnia 12 stycznia 2021 r. ⁽³⁾ (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”), w której poinformowała Czechy, że postanowiła wszcząć postępowanie określone w art. 108 ust. 2 TFUE w odniesieniu do (i) pomocy indywidualnej oraz (ii) programu. Decyzję o wszczęciu postępowania opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁴⁾.
- (5) W piśmie z dnia 19 lutego 2021 r. władze czeskie przedstawiły swoje uwagi.
- (6) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od innych zainteresowanych stron.
- (7) W pismach z dnia 4 sierpnia 2023 r., 8 lutego 2024 r. i 6 czerwca 2024 r. Komisja zwróciła się do władz czeskich o udzielenie dalszych wyjaśnień. Władze czeskie udzieliły odpowiedzi w pismach z dnia 24 sierpnia 2023 r., 28 lutego 2024 r. oraz 26 czerwca 2024 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 60 z 19.2.2021, s. 54.

⁽²⁾ SA.49594 (2017/XA) Pomoc na składki ubezpieczeniowe, TAM.

⁽³⁾ *Tamże*.

⁽⁴⁾ *Tamże*.

2. PRZEDMIOT NINIEJSZEJ DECYZJI

- (8) W niniejszej decyzji oceniono zgodność z rynkiem wewnętrznym (i) programu oraz (ii) pomocy indywidualnej, o której mowa w motywie 3.

3. OPIS PROGRAMU

3.1. Cel

- (9) Celem programu jest udzielenie pomocy na opłacenie składek ubezpieczeniowych, a tym samym zapewnienie sektorowi produkcji podstawowej produktów rolnych szerokiego dostępu do ubezpieczeń. Ubezpieczenie uznaje się za skuteczne narzędzie zarządzania ryzykiem, zapewniające rolnikom lepszą ochronę przed nieprzewidywalnymi szkodami. Program przewiduje pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych obejmujących uprawy i zwierzęta gospodarskie.

3.2. Czas trwania

- (10) Zaproponowano, aby program obowiązywał od dnia powiadomienia o decyzji Komisji zatwierdzającej program do dnia 31 grudnia 2024 r.

3.3. Podstawa prawna

- (11) Podstawę prawną stanowią następujące akty prawne:
- a) ustawa nr 252/1997 Biul.U. o rolnictwie, z późniejszymi zmianami [Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů], w szczególności jej § 2da ust. 2 lit. c) oraz § 2da ust. 3 lit. f);
 - b) projekt zasad przyznawania pomocy w zakresie ubezpieczenia dużym przedsiębiorstwom przez fundusz wsparcia i gwarancji dla rolnictwa i leśnictwa („zasady przyznawania pomocy”) [Zásady pro poskytování finanční podpory pojištění pro velké podniky Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s.].

3.4. Budżet

- (12) Całkowity budżet programu szacuje się na 690 mln CZK (ok. 25,8 mln EUR ⁽³⁾). Pomoc ma być finansowana z budżetu państwa.
- (13) Organem przyznającym pomoc jest fundusz wsparcia i gwarancji dla rolnictwa i leśnictwa [Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.]. Jest to agencja rządowa specjalnego przeznaczenia w formie spółki akcyjnej, w której 100 % akcji należy do państwa. Działa ona jako organ przyznający pomoc na podstawie § 2da ustawy nr 252/1997 Biul.U. o rolnictwie.

3.5. Forma pomocy

- (14) Pomoc miała być przyznawana w formie dotacji bezpośrednich. Władze czeskie uważają tę formę pomocy za najbardziej odpowiednią do pokrycia kosztów składek ubezpieczeniowych.

3.6. Beneficjenci

- (15) Program jest przeznaczony dla dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych.
- (16) Szacowana liczba beneficjentów wynosi ponad 1 000.
- (17) Władze czeskie potwierdziły, że do pomocy w ramach programu nie kwalifikują się przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 33 ppkt 63 wytycznych w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich ⁽⁴⁾ (zwanymi dalej „wytycznymi z 2023 r.”).

⁽³⁾ Motyw 6 decyzji o wszczęciu postępowania. Kurs wymiany CZK/EUR w dniu zgłoszenia tego programu (29 czerwca 2018 r.) wynosił 1 CZK = 0,03841 EUR.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 485 z 21.12.2022, s. 1.

- (18) Władze czeskie zobowiązały się także do zawieszenia wypłaty pomocy, jeżeli beneficjent nadal dysponuje wcześniejszą pomocą niezgodną z prawem, którą na podstawie decyzji Komisji uznano za niezgodną z rynkiem wewnętrznym (w odniesieniu do pomocy indywidualnej albo programu pomocy), aż do momentu zwrotu lub wpłaty na zablokowany rachunek bankowy całej kwoty pomocy niezgodnej z prawem i z rynkiem wewnętrznym wraz z odpowiednimi odsetkami od zwracanej pomocy.

3.7. Dodatkowe informacje

- (19) Za pomocą zgłoszonego programu Czechy zamierzają uzupełnić istniejący środek pomocy SA.49594 (2017/XA), który obowiązywał od dnia 1 stycznia 2018 r. ⁽⁷⁾ Środek ten objęto wyłączeniem na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 ⁽⁸⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym”), a jego zakres ograniczono do MŚP. Wprowadzając zgłoszony środek, Czechy zamierzają zatem ustanowić podstawę pomocy na rzecz dużych przedsiębiorstw.
- (20) Zgodnie z krajową podstawą prawną „klęski żywiołowe” oznaczają trzęsienia ziemi, lawiny, osuwiska i powodzie, tornada i naturalnie występujące pożary roślinności. Przez „niekorzystne zjawiska klimatyczne” rozumie się niekorzystne warunki pogodowe, takie jak mróz, burze i grad, lód, ulewne lub długotrwałe deszcze, suszę lub inne niekorzystne warunki klimatyczne. Przez „agrofagi roślin” rozumie się wszelkie gatunki, szczepy lub biotypy roślin, zwierząt lub patogenów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych.

Pomoc na ubezpieczenie od szkód w uprawach

- (21) Pomoc można przyznawać plantatorom, którzy we własnym imieniu wykupują polisę ubezpieczeniową upraw i płacą co najmniej 1 000 CZK (ok. 37,4 EUR) w składkach za dany rok. Za uprawy nie uznaje się lasów i szkółek leśnych.
- (22) Intensywność pomocy zależy od rodzaju upraw. Wynosi ona od 35 % do 65 % udokumentowanych kosztów ubezpieczenia upraw wyspecjalizowanych w danym roku. W przypadku pozostałych upraw intensywność pomocy wynosi od 10 % do 50 % udokumentowanych kosztów ubezpieczenia za dany rok.
- (23) „Uprawy wyspecjalizowane” oznaczają w szczególności:
- a) uprawy trwałe, w tym szkółki, tj.: winorośl, chmiel, owoce (morele, jabłka, gruszki, wiśnie i czereśnie, brzoskwinie, porzeczki, agrest, orzechy, migdały, pigwy, śliwki, w tym lubaszki i renklody, maliny, jeżyny, jarzębinę, aronię, kasztany jadalne);
 - b) truskawki;
 - c) ziemniaki;
 - d) buraki cukrowe;
 - e) warzywa;
 - f) rośliny ozdobne, w tym szkółki, rośliny aromatyczne i o zastosowaniu medycznym i kulinarnym, makowate;
 - g) rośliny włókniste (len i konopie);
 - h) produkcję traw i koniczyny uprawianych na nasiona.

Pomoc na ubezpieczenie od szkód dotyczących zwierząt gospodarskich

- (24) Pomoc można przyznawać hodowcom zwierząt gospodarskich, którzy we własnym imieniu wykupują polisę ubezpieczeniową zwierząt gospodarskich i płacą co najmniej 1 000 CZK (ok. 37,4 EUR) w składkach za dany rok.

⁽⁷⁾ Przed dniem 1 stycznia 2018 r. pomoc przyznawano na podstawie środka SA.40185 (2014/XA).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/702/oj>).

- (25) Intensywność pomocy wynosi od 35 % do 65 % udokumentowanych kosztów ubezpieczenia.

Wymogi dodatkowe

- (26) Władze czeskie potwierdziły, że wypłaty z tytułu ubezpieczenia muszą rekompensować nie więcej niż koszty naprawienia szkód spowodowanych przedmiotowymi zjawiskami (motyw 20) oraz że mogą one obejmować jedynie rzeczywistą produkcję przed wystąpieniem szkody. Ponadto umowy ubezpieczenia nie miały zawierać wymogów w zakresie rodzaju lub ilości przyszłej produkcji ani ich określać.
- (27) Władze czeskie potwierdziły, że pomoc nie może ograniczać się do ubezpieczenia zapewnianego przez jedną firmę ubezpieczeniową lub grupę firm oraz że pomoc nie może być uzależniona od zawarcia umowy ubezpieczenia z firmą założoną w Czechach.
- (28) Wnioskodawcy ubiegający się o pomoc muszą zawrzeć umowę ubezpieczenia z ubezpieczycielem, który zawarł umowę o współpracy z organem przyznającym pomoc⁽⁹⁾. O zawarcie takiej umowy o współpracy do organu przyznającego pomoc może zwrócić się każdy ubezpieczyciel.
- (29) Zgodnie z krajową podstawą prawną i z potwierdzeniem władz czeskich wniosek o przyznanie pomocy należy złożyć przed opłaceniem składki ubezpieczeniowej.
- (30) Wniosek o przyznanie pomocy musi zawierać następujące dane: nazwę i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym miejsce oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, kwotę pomocy niezbędną do przeprowadzenia projektu i koszty kwalifikowalne.
- (31) Wnioskodawcy muszą opisać we wniosku sytuację, jaka nastąpiłaby w razie nieotrzymania pomocy (scenariusz alternatywny), oraz przedstawić odpowiednie dokumenty na poparcie opisanego we wniosku scenariusza alternatywnego. W momencie przyjęcia wniosku organ przyznający pomoc musi skontrolować wiarygodność scenariusza alternatywnego i potwierdzić, że pomoc przynosi wymagany efekt zachęty.
- (32) Pomocy nie można łączyć z pomocą otrzymaną w ramach innych programów lokalnych, regionalnych, krajowych lub unijnych ani z pomocą *ad hoc* na pokrycie tych samych kosztów kwalifikowalnych.
- (33) Maksymalną intensywność i kwotę pomocy oblicza w sposób niedyskryminujący organ przyznający pomoc w momencie jej przyznania. Koszty kwalifikowalne muszą być uzasadnione za pomocą jasnych i aktualnych odpowiednich dokumentów. Obliczając intensywność pomocy i koszty kwalifikowalne, należy uwzględnić kwoty przed potrąceniem podatku lub innych opłat.
- (34) Podatek od wartości dodanej („VAT”) nie kwalifikuje się do objęcia pomocą, z wyjątkiem przypadków, gdy nie istnieje możliwość odzyskania go na mocy przepisów krajowych.
- (35) Władze czeskie wyjaśniły, że nie oczekuje się, aby program miał wpływ na środowisko, ponieważ obejmował jedynie pomoc na pokrycie składek ubezpieczeniowych.
- (36) Środka nie uwzględniono w czeskim planie strategicznym, ale program był spójny z celem ogólnym wspólnej polityki rolnej (WPR), jakim jest wspieranie konkurencyjnego i odpornego sektora rolnego, który to cel określono w art. 5 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115⁽¹⁰⁾, a także z celem szczegółowym WPR polegającym na wspieraniu godziwych dochodów gospodarstw i odporności sektora rolnego oraz zwiększaniu konkurencyjności gospodarstw, który to cel określono w art. 6 ust. 1 lit. a) i b) wspomnianego rozporządzenia.

⁽⁹⁾ Wykaz odnośnych firm ubezpieczeniowych można znaleźć na stronie: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (37) Władze czeskie potwierdziły, że opublikują w prowadzonym przez Komisję Europejską module dotyczącym przejrzystości przyznawania pomocy państwa ⁽¹¹⁾ pełny tekst programu i przepisów wykonawczych do niego lub jego podstawy prawnej, nazwę organu przyznającego pomoc oraz nazwy beneficjentów, którzy otrzymują pomoc indywidualną na kwotę przekraczającą 60 000 EUR ⁽¹²⁾. Władze czeskie potwierdziły, że takie informacje zostaną opublikowane po podjęciu decyzji o przyznaniu pomocy i będą przechowywane przez co najmniej 10 lat oraz zapewniony zostanie powszechny i nieograniczony dostęp do nich.
- (38) Władze czeskie zobowiązały się do dostosowania programu do nowych zasad ⁽¹³⁾, które obowiązują od dnia 1 stycznia 2023 r., oraz do stosowania ich do w odniesieniu do programu ⁽¹⁴⁾.

4. OPIS POMOCY INDYWIDUALNEJ

4.1. Cel

- (39) Celem pomocy indywidualnej było zapewnienie sektorowi rolnemu szerokiego dostępu do ubezpieczeń poprzez częściową rekompensatę kosztów składek ubezpieczeniowych. Kwalifikujące się ubezpieczenia obejmowały uprawy i zwierzęta gospodarskie.

4.2. Czas trwania

- (40) Pomoc indywidualną przyznano od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2022 r.

4.3. Podstawa prawna

- (41) Czechy przyznawały pomoc indywidualną na podstawie programu SA.49594 (2017/XA).

4.4. Budżet

- (42) Budżet pomocy indywidualnej nie został ustalony. Formalne postępowanie wyjaśniające pozwoliło zidentyfikować jednego beneficjenta takiej pomocy indywidualnej (motyw 261), ale mogli ją również otrzymać inni beneficjenci. W każdym razie pomoc indywidualna była finansowana z budżetu państwa.
- (43) Organem przyznającym pomoc był fundusz wsparcia i gwarancji dla rolnictwa i leśnictwa [*Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.*]. Jest to agencja rządowa specjalnego przeznaczenia w formie spółki akcyjnej, w której 100 % akcji należy do państwa. Działa ona jako organ przyznający pomoc na podstawie § 2da ustawy nr 252/1997 Biul.U. o rolnictwie.

4.5. Forma pomocy

- (44) Pomoc indywidualną przyznawano w formie dotacji bezpośrednich. Władze czeskie uznały tę formę pomocy za najbardziej odpowiednią do pokrycia kosztów składek ubezpieczeniowych.

4.6. Beneficjenci

- (45) Beneficjentami pomocy indywidualnej były duże przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych.
- (46) Władze czeskie potwierdziły, że do pomocy nie kwalifikowały się przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 33 ppkt 63 wytycznych w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich.

⁽¹¹⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹²⁾ Zgodnie z częścią I sekcja 3.2.4 wytycznych państwa członkowskie są zobowiązane do ujawnienia tożsamości beneficjentów, którzy otrzymują pomoc indywidualną na kwotę przekraczającą 10 000 EUR, podczas gdy wytyczne z 2014 r. przewidywały taki obowiązek w przypadku przyznania pomocy indywidualnej na kwotę przekraczającą 60 000 EUR. Władze czeskie zobowiązały się do dostosowania programu do nowych zasad (motyw 38).

⁽¹³⁾ Wytyczne Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020.

⁽¹⁴⁾ W piśmie z dnia 21 lutego 2023 r. Czechy wyraziły bezwarunkową zgodę na dostosowanie istniejących programów pomocy w celu zapewnienia zgodności z wytycznymi z 2023 r. najpóźniej do dnia 30 czerwca 2023 r.

- (47) Ponadto pomocy indywidualnej nie przyznawano beneficjentom nadal dysponującym wcześniejszą pomocą niezgodną z prawem, którą na podstawie decyzji Komisji uznano za niezgodną z rynkiem wewnętrznym (w odniesieniu do pomocy indywidualnej albo programu pomocy), aż do momentu zwrotu lub wpłaty na zablokowany rachunek bankowy całej kwoty pomocy niezgodnej z prawem i z rynkiem wewnętrznym wraz z odpowiednimi odsetkami od zwracanej pomocy.

4.7. Dodatkowe informacje

- (48) W ramach programu SA.49594 (2017/XA) „klęski żywiołowe” oznaczają trzęsienia ziemi, lawiny, osuwiska i powodzie, tornada i naturalnie występujące pożary roślinności. Przez „niekorzystne zjawiska klimatyczne” rozumie się niekorzystne warunki pogodowe, takie jak mróz, burze i grad, lód, ulewne lub długotrwałe deszcze, suszę lub inne niekorzystne warunki klimatyczne. Przez „agrofagi roślin” rozumie się wszelkie gatunki, szczepy lub biotypy roślin, zwierząt lub patogenów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych.

Pomoc na ubezpieczenie od szkód w uprawach

- (49) Pomoc mogła być przyznawana plantatorom, którzy we własnym imieniu wykupili polisę ubezpieczeniową upraw i zapłacili co najmniej 1 000 CZK (ok. 37,4 EUR) w składkach za dany rok. Za uprawy nie uznaje się lasów i szkólek leśnych.
- (50) Intensywność pomocy zależała od rodzaju upraw. Wynosiła ona od 35 % do 65 % udokumentowanych kosztów ubezpieczenia upraw wyspecjalizowanych w danym roku. W przypadku pozostałych upraw intensywność pomocy wynosiła od 10 % do 50 % udokumentowanych kosztów ubezpieczenia za dany rok.
- (51) „Uprawy wyspecjalizowane” oznaczają w szczególności:
- a) uprawy trwałe, w tym szkółki, tj.: winorośl, chmiel, owoce (morele, jabłka, gruszki, wiśnie i czereśnie, brzoskwinie, porzeczki, agrest, orzechy, migdały, pigwy, śliwki, w tym lubaszki i renklody, maliny, jeżyny, jarzębinę, aronię, kasztany jadalne);
 - b) truskawki;
 - c) ziemniaki;
 - d) buraki cukrowe;
 - e) warzywa;
 - f) rośliny ozdobne, w tym szkółki, rośliny aromatyczne i o zastosowaniu medycznym i kulinarnym, makowate;
 - g) rośliny włókniste (len i konopie);
 - h) produkcję traw i koniczyny uprawianych na nasiona.

Pomoc na ubezpieczenie od szkód dotyczących zwierząt gospodarskich

- (52) Pomoc mogła być przyznawana hodowcom zwierząt gospodarskich, którzy we własnym imieniu wykupili polisę ubezpieczeniową zwierząt gospodarskich i zapłacili co najmniej 1 000 CZK (ok. 37,4 EUR) w składkach za dany rok.
- (53) Intensywność pomocy wynosiła od 35 % do 65 % udokumentowanych kosztów ubezpieczenia.

Wymogi dodatkowe

- (54) Władze czeskie potwierdziły, że wypłaty z tytułu ubezpieczenia musiały rekompensować nie więcej niż koszty naprawienia szkód spowodowanych przedmiotowymi zjawiskami (motyw 20) oraz że mogły one obejmować jedynie rzeczywistą produkcję przed wystąpieniem szkody. Ponadto umowy ubezpieczenia nie miały zawierać wymogów w zakresie rodzaju lub ilości przyszłej produkcji ani ich określać.

- (55) Władze czeskie potwierdziły, że pomoc nie mogła ograniczać się do ubezpieczenia zapewnianego przez jedną firmę ubezpieczeniową lub grupę firm oraz że pomoc nie mogła być uzależniona od zawarcia umowy ubezpieczenia z firmą założoną w Czechach.
- (56) Wnioskodawcy ubiegający się o pomoc musieli zawrzeć umowę ubezpieczenia z ubezpieczycielem, który zawarł umowę o współpracy z organem przyznającym pomoc ⁽¹⁵⁾. O zawarcie takiej umowy o współpracy do organu przyznającego pomoc mógł zwrócić się każdy ubezpieczyciel.
- (57) W ramach programu SA.49694 (2017/XA) i zgodnie z potwierdzeniem władz czeskich wniosek o przyznanie pomocy należało złożyć przed opłaceniem składki ubezpieczeniowej.
- (58) Wniosek o przyznanie pomocy musiał zawierać następujące dane: nazwę i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym miejsce oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, kwotę pomocy niezbędną do przeprowadzenia projektu i koszty kwalifikowalne.
- (59) Pomocy nie można było łączyć z pomocą otrzymaną w ramach innych programów lokalnych, regionalnych, krajowych lub unijnych ani z pomocą *ad hoc* na pokrycie tych samych kosztów kwalifikowalnych.
- (60) Maksymalną intensywność i kwotę pomocy miał obliczać w sposób niedyskryminujący organ przyznający pomoc w momencie jej przyznania. Koszty kwalifikowalne musiały być uzasadnione za pomocą jasnych i aktualnych odpowiednich dokumentów. Obliczając intensywność pomocy i koszty kwalifikowalne, należało uwzględnić kwoty przed potrąceniem podatku lub innych opłat.
- (61) VAT nie kwalifikował się do objęcia pomocą, z wyjątkiem przypadków, gdy nie istniała możliwość odzyskania go na mocy przepisów krajowych.
- (62) Władze czeskie wyjaśniły, że pomoc nie miała wpływu na środowisko, ponieważ jedynie rekompensowała część składek ubezpieczeniowych.
- (63) Środka nie uwzględniono w czeskim planie strategicznym ani w czeskim programie rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014–2020, ale cel pomocy jest spójny z celem ogólnym wspólnej polityki rolnej (WPR), jakim jest wspieranie konkurencyjnego i odpornego sektora rolnego, a także z celem szczegółowym WPR polegającym na wspieraniu godziwych dochodów gospodarstw i odporności sektora rolnego oraz zwiększaniu konkurencyjności gospodarstw.
- (64) Władze czeskie potwierdziły, że opublikują w prowadzonym przez Komisję Europejską module dotyczącym przejrzystości przyznawania pomocy państwa ⁽¹⁶⁾ pełny tekst środka i przepisów wykonawczych do niego lub jego podstawy prawnej, nazwę organu przyznającego pomoc oraz nazwy beneficjentów, którzy otrzymują pomoc indywidualną na kwotę przekraczającą 60 000 EUR ⁽¹⁷⁾. Władze czeskie potwierdziły, że takie informacje zostaną opublikowane po podjęciu decyzji o przyznaniu pomocy i będą przechowywane przez co najmniej 10 lat oraz zapewniony zostanie powszechny i nieograniczony dostęp do nich.

5. PODSTAWY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA PRZEWIDZIANEGO W ART. 108 UST. 2 TFUE

- (65) Jak wskazano w motywie 67 decyzji o wszczęciu postępowania, Komisja wszczęła postępowanie przewidziane w art. 108 ust. 2 TFUE z następujących powodów:
 - a) w odniesieniu do programu Komisja miała wątpliwości co do momentu, w którym przedsiębiorstwa miały składać wnioski o przyznanie pomocy. Komisja wyraziła zatem również wątpliwości, czy program ten spełniał kryterium (formalnego) efektu zachęty;

⁽¹⁵⁾ Wykaz odnośnych firm ubezpieczeniowych można znaleźć na stronie: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-pojisteni-2/podpora-pojisteni/spolupracujici-pojistovny/>.

⁽¹⁶⁾ <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home/>.

⁽¹⁷⁾ Zgodnie z częścią I sekcja 3.2.4 wytycznych państwa członkowskie są zobowiązane do ujawnienia tożsamości beneficjentów, którzy otrzymują pomoc indywidualną na kwotę przekraczającą 10 000 EUR, podczas gdy wytyczne z 2014 r. przewidywały taki obowiązek w przypadku przyznania pomocy indywidualnej na kwotę przekraczającą 60 000 EUR. Władze czeskie zobowiązały się do dostosowania programu do nowych zasad (motyw 38).

- b) w odniesieniu do pomocy indywidualnej przyznanej dużym przedsiębiorstwom Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące przedstawienia scenariusza alternatywnego i momentu złożenia wniosku. Komisja wyraziła w związku z tym wątpliwości co do zgodności takiej pomocy z obowiązującymi zasadami pomocy państwa, w szczególności z kryterium efektu zachęty. W szczególności Komisja wyraziła wątpliwości w odniesieniu do przedstawienia scenariusza alternatywnego i momentu złożenia wniosku.

5.1. Wątpliwości co do zgodności programu z rynkiem wewnętrznym

- (66) Zgodnie z art. 107 ust. 3 TFUE pomoc można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym tylko wtedy, gdy znajdzie zastosowanie jedno z odstępstw przewidzianych w tym artykule. W przedmiotowych sprawach Komisja zbadała, czy odstępstwo przewidziane w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE miało zastosowanie.
- (67) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeśli jest przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (68) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja oceniła zgodność programu z rynkiem wewnętrznym w świetle obowiązujących wówczas wytycznych Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020 ⁽¹⁸⁾ (zwanymi dalej „wytycznymi z 2014 r.”).
- (69) W szczególności Komisja oceniła zgodność programu z rynkiem wewnętrznym w świetle części I rozdział 3 („Wspólne zasady oceny”) wytycznych z 2014 r.
- (70) Przy okazji tej oceny Komisja wyraziła wątpliwości, czy program jest zgodny z rynkiem wewnętrznym w świetle art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, które to wątpliwości dotyczyły momentu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

Moment złożenia wniosku

- (71) Zgodnie z pkt 66 wytycznych z 2014 r. pomoc można było uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym tylko w przypadku gdy zmieniała zachowanie przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażowało się ono w dodatkową działalność, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby wyłącznie w ograniczonym zakresie lub w inny sposób.
- (72) Zgodnie z pkt 70 wytycznych z 2014 r. Komisja uważa, że pomoc nie stanowi zachęty dla beneficjenta, jeżeli prace lub działania rozpoczęły się przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o przyznanie pomocy do władz krajowych.
- (73) Zgodnie z pkt 35 ppkt 25 wytycznych z 2014 r. „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania” oznacza rozpoczęcie działań lub prac budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkie inne zobowiązanie, które sprawia, że projekt lub działanie jest nieodwracalne, w zależności od tego, które z wymienionych wydarzeń nastąpiło wcześniej.
- (74) Zgodnie z zasadami programu wnioski o przyznanie pomocy należy złożyć po zawarciu umowy ubezpieczenia, ale przed zapłaceniem składki ubezpieczeniowej (motyw 29).
- (75) W motywie 66 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości, czy taka procedura krajowa jest zgodna z pkt 35 ppkt 25 wytycznych z 2014 r., w szczególności czy wnioski o przyznanie pomocy zostałyby złożone przed „rozpoczęciem realizacji projektu lub działania”, które zdefiniowano w tym punkcie. Komisja wyraziła wstępną opinię, że w niniejszej sprawie zawarcie umowy ubezpieczenia stanowiło pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie, w związku z czym moment ten należy uznać za „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania”. W związku z tym Komisja wstępnie stwierdziła, że aby zapewnić zgodność z pkt 70 wytycznych z 2014 r., wnioski powinny być składane nie tylko przed opłaceniem składki ubezpieczeniowej, ale również przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 204 z 1.7.2014, s. 1.

- (76) Na podstawie tych ustaleń Komisja wyraziła wątpliwości, czy program jest zgodny z zasadami pomocy państwa odnoszącymi się do efektu zachęty ⁽¹⁹⁾.
- (77) Z tego względu Komisja wszczęła postępowanie przewidziane w art. 108 ust. 2 TFUE i wezwała wszystkie osoby trzecie, na które ta pomoc mogła mieć wpływ, a także Czechy, do przedstawienia uwag. Jednocześnie Komisja zwróciła się do Czech o przekazanie wszystkich informacji, które mogą być przydatne w ocenie pomocy.

5.2. Wątpliwości co do zgodności z prawem pomocy indywidualnej

- (78) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja odniosła się do informacji rynkowych uzyskanych podczas wstępnej analizy, z których wynikało, że pomoc indywidualną przyznano niektórym dużym przedsiębiorstwom błędnie uznanym za MŚP przez organ przyznający pomoc w momencie jej przyznania. Komisja uznała, że taka ocena wynikała z przyczyn czysto formalnych ⁽²⁰⁾, tj. sprawdzono wyłącznie, czy spełnione są formalne kryteria definiujące MŚP, bez uwzględnienia realiów gospodarczych i wynikających z orzecznictwa zasad określonych w motywach 58–61 decyzji o wszczęciu postępowania. Komisja uznała, że Czechy przyznały już pomoc beneficjentom, którzy mogli nie odpowiadać definicji MŚP w momencie przyznawania pomocy ⁽²¹⁾ i w związku z tym nie mogli korzystać z programu SA.49594 (2017/XA). Komisja uznała zatem, że każda taka pomoc indywidualna przyznana już przed zgłoszeniem programu, a zatem przed jego zatwierdzeniem, była niezgodna z prawem, ponieważ przyznano ją z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE ⁽²²⁾.
- (79) Rozważania przedstawione przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania opierały się na jej interpretacji art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym, jak wyjaśniono w motywie 61 tej decyzji. Komisja wyjaśniła, że jej interpretacja opiera się na orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Unii Europejskiej („sądy unijne”), któremu przyświeca zasada skuteczności (*effet utile*).

5.3. Wątpliwości co do zgodności pomocy indywidualnej z rynkiem wewnętrznym

- (80) Zgodnie z art. 107 ust. 3 TFUE pomoc można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym tylko wtedy, gdy znajdzie zastosowanie jedno z odstępstw przewidzianych w tym artykule. W przedmiotowych sprawach Komisja zbadała, czy odstępstwo przewidziane w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE miało zastosowanie.
- (81) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeśli jest przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (82) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja oceniła zgodność pomocy indywidualnej z rynkiem wewnętrznym w świetle obowiązujących wówczas wytycznych z 2014 r.
- (83) W szczególności Komisja oceniła zgodność pomocy indywidualnej z rynkiem wewnętrznym w świetle części I rozdział 3 („Wspólne zasady oceny”) wytycznych z 2014 r.
- (84) Przy okazji tej oceny Komisja wyraziła wątpliwości, czy pomoc przyznana niezgodnie z prawem jest zgodna z rynkiem wewnętrznym w świetle art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, w szczególności w odniesieniu do występowania efektu zachęty. W związku z tym Komisja zbadała dwie przesłanki: przedstawienie scenariusza alternatywnego i moment złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

⁽¹⁹⁾ Motyw 66 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁰⁾ Motyw 57 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²¹⁾ Motyw 62 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²²⁾ Motyw 42 decyzji o wszczęciu postępowania.

Przedstawienie scenariusza alternatywnego

- (85) Zgodnie z pkt 72 wytycznych z 2014 r. beneficjenci, którzy są dużymi przedsiębiorstwami, muszą opisać we wniosku o przyznanie pomocy sytuację, jaka nastąpiłaby w razie nieotrzymania pomocy, tj. scenariusz alternatywny lub projekt alternatywny lub działanie alternatywne. Scenariusz alternatywny musiał być poparty odpowiednimi dokumentami, a organ przyznający pomoc musiał skontrolować jego wiarygodność i potwierdzić efekt zachęty.
- (86) Na etapie decyzji o wszczęciu postępowania Komisja miała wątpliwości, czy wymóg ten był przestrzegany w przypadku dużych beneficjentów, którzy otrzymali pomoc indywidualną, o której mowa w motywie 3. Komisja uznała, że warunek ten nie został spełniony z powodu niewłaściwego zastosowania definicji MŚP w kontekście realizacji programu objętego wyłączeniem grupowym SA.49594 (2017/XA).
- (87) W związku z tym w decyzji o wszczęciu postępowania Komisja odniosła się do niektórych elementów definicji MŚP zawartej w załączniku I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym oraz do odpowiedniego orzecznictwa sądów unijnych⁽²³⁾, o których mowa również w motywach 78 i 79 niniejszej decyzji.
- (88) Beneficjentami pomocy w ramach programu objętego wyłączeniem grupowym mogły być wyłącznie MŚP, a zatem nie wymagano od nich przedstawienia scenariusza alternatywnego. W związku z tym Komisja wyraziła wątpliwości co do tego, czy beneficjenci pomocy indywidualnej przedstawili scenariusz alternatywny niezbędny do wykazania efektu zachęty wywieranego przez taką pomoc⁽²⁴⁾.

Moment złożenia wniosku

- (89) Zgodnie z pkt 66 wytycznych z 2014 r. pomoc można było uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym tylko w przypadku gdy zmieniła zachowanie przedsiębiorstwa w taki sposób, że angażowało się ono w dodatkową działalność, której nie podjęłoby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłoby wyłącznie w ograniczonym zakresie lub w inny sposób.
- (90) Zgodnie z pkt 70 wytycznych z 2014 r. Komisja uważa, że pomoc nie stanowi zachęty dla beneficjenta, jeżeli prace lub działania rozpoczęły się przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o przyznanie pomocy do władz krajowych.
- (91) Zgodnie z pkt 35 ppkt 25 wytycznych z 2014 r. „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania” oznacza rozpoczęcie działań lub prac budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkie inne zobowiązanie, które sprawia, że projekt lub działanie jest nieodwracalne, w zależności od tego, które z wymienionych wydarzeń nastąpiło wcześniej.
- (92) W przedmiotowej sprawie wniosek o przyznanie pomocy musiał zostać złożony po zawarciu umowy ubezpieczenia, ale przed zapłaceniem składki ubezpieczeniowej (motyw 29 niniejszej decyzji).
- (93) W motywie 62 decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do tego, czy beneficjenci, którzy otrzymali pomoc indywidualną w wyniku błędnego zaklasyfikowania ich jako MŚP, przedstawili scenariusz alternatywny.
- (94) Komisja podjęła zatem decyzję o wszczęciu postępowania przewidzianego w art. 108 ust. 2 TFUE w odniesieniu do pomocy indywidualnej „ze względu na wątpliwości dotyczące przedstawienia scenariusza alternatywnego i momentu złożenia wniosku”⁽²⁵⁾.

6. UWAGI PRZEDSTAWIONE PRZEZ CZECHY

- (95) Czechy poinformowały Komisję, że w ramach programu nie ogłoszono żadnego zaproszenia do składania wniosków o przyznanie pomocy. W związku z tym w ramach programu nie przyznano żadnej pomocy przed datą przedstawienia uwag władz czeskich do decyzji o wszczęciu postępowania.
- (96) Czechy poinformowały Komisję, że w wyniku standardowej kontroli w toku administracyjnych działań następczych kilku beneficjentów pomocy w ramach programu objętego wyłączeniem grupowym SA.49594 (2017/XA) uznano za duże przedsiębiorstwa. Z uwagi na fakt, że w tamtym czasie nie istniała podstawa prawna dla dużych przedsiębiorstw, a program objęty wyłączeniem grupowym ograniczał się do MŚP (motyw 19), Czechy wprowadziły w odniesieniu do tych beneficjentów procedury odzyskania pomocy. Czechy przedłożyły wykaz beneficjentów, których dotyczy odzyskanie pomocy.

⁽²³⁾ Motywy 58–61 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁴⁾ Motywy 62 i 67 tiret pierwsze decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁵⁾ Motyw 67 tiret pierwsze decyzji o wszczęciu postępowania.

- (97) Czechy przedłożyły również następujący wykaz innych skontrolowanych beneficjentów, w przypadku których, według władz czeskich, kontrola *ex post* nie wykazała żadnych nieprawidłowości: AGROPARKL s.r.o., Podnik pro výrobu vajec v Kosičkách s.r.o., Zemědělský podnik Kvasicko, a.s., MEZILEŠÍ s.r.o., MORAVA-HOP s.r.o., AGRO Jesenice u Prahy a.s., ZEPOS a.s., AGROSERVIS 1. zemědělská a.s. Višňové, JAROS s.r.o., Zea a.s., ZEV Šaratice a.s., Agro družstvo Sebranice, PROVEM a.s. Havlíčkův Brod, Zemědělské družstvo Radiměř, Zemědělské družstvo Květná, Zemědělské družstvo Vendolí, Rostěnice a.s., Agria a.s., ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s., Zemědělské družstvo Dolany, ČESKÁ VEJCE FARMS, s.r.o., DRUKO STŘÍŽOV s.r.o., FARMA VESELKA s.r.o., KLADRUBSKÁ a.s., Lužanská zemědělská a.s., Vlčnovská zemědělská a.s. oraz Zemědělská společnost Blšany s.r.o.
- (98) W odniesieniu do wątpliwości Komisji, o których mowa w motywie 62 decyzji o wszczęciu postępowania (tj. że w momencie przyznawania pomocy niektórzy beneficjenci mogli nie odpowiadać definicji MŚP), Czechy stwierdziły, że wspomniani beneficjenci nie przedstawili scenariuszy alternatywnych. Czechy argumentowały, że w ramach programu objętego wyłączeniem grupowym SA.49594 (2017/XA) pomoc przyznawano wyłącznie na rzecz MŚP i zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym. W związku z tym w programie objętym wyłączeniem grupowym nie zawarto warunku dotyczącego scenariusza alternatywnego.
- (99) Czechy twierdziły, że oprócz stwierdzonych błędów administracyjnych (motyw 96 niniejszej decyzji) nie przyznano żadnej pomocy beneficjentom, którzy nie kwalifikowali się do pomocy w ramach programu objętego wyłączeniem grupowym ze względu na swoją wielkość. Według władz czeskich spełnienie tego warunku oceniano zawsze w świetle zasad określonych w wiążącym prawie Unii, w szczególności w załączniku I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym.

6.1. Uznanie niektórych beneficjentów za MŚP

- (100) Władze czeskie w szczególności odniosły się do art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym, zgodnie z którym „[w] przypadku gdy w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo przekracza pułap zatrudnienia lub pułap finansowy lub też spada poniżej pułapu zatrudnienia lub pułapu finansowego określonych w art. 2, uzyskanie lub utrata statusu średniego przedsiębiorstwa, małego przedsiębiorstwa lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrotowych”.
- (101) Władze czeskie wskazały, że nie ma wyjątków od tej zasady i że przepis ten sformułowano jako zasadę ogólną, która ma zastosowanie automatycznie w zakresie, w jakim jej przesłanki uznano za ważne i prawdziwe. Władze czeskie wskazały ponadto, że zmiana struktury własności przedsiębiorstwa po połączeniu lub przejęciu prowadzi w konsekwencji do przekroczenia obowiązujących wartości progowych dla MŚP. W tym względzie Czechy uznały za nieuzasadniony motyw 60 decyzji o wszczęciu postępowania, w którym Komisja uznała, że przyznanie pomocy takim przedsiębiorstwom jest niezgodne z zasadą efektu zachęty.
- (102) Czechy uważają, że gdyby przepis zawarty w art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym nie miał być stosowany formalistycznie, ale raczej z uwzględnieniem realiów gospodarczych, użyto by innego sformułowania, np. „Zasada ta nie ma zastosowania w przypadku gdy okaże się, że zmiana ma charakter trwały”. Tylko wtedy rzeczywistość gospodarcza mogłaby znaleźć i znalazłaby odzwierciedlenie w stosowaniu tej zasady, i to we wszystkich okolicznościach, a nie tylko w przypadku połączenia lub przejęcia przedsiębiorstwa, które to transakcje same w sobie nie mają wpływu na nieodwracalność zmiany.
- (103) Zdaniem władz czeskich może okazać się, że w podobnych przypadkach uwzględnienie samych realiów gospodarczych prowadzi do zasadniczo błędnych wniosków. W praktyce przedsiębiorstwa często w sposób skokowy przekraczają pułapy zatrudnienia lub pułapy finansowe ze względu na powodzenie swojej polityki handlowej lub produkcyjnej, tj. nawet w przypadku braku połączenia lub przejęcia, a zmiany takie mogą skutkować nieodwracalnością procesu. Jednak nawet w takich okolicznościach zasada określona w art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym ma zastosowanie bez nakładania na organy krajowe obowiązku ponownej oceny realiów gospodarczych każdej indywidualnej sprawy w ramach stosowania tego przepisu.
- (104) Z drugiej strony połączenie lub przejęcie może nie być równoznaczne z nieodwracalną zmianą własności, lecz raczej wiązać się z procesem różnych zmian lub przekształceń strukturalnych bądź przejęcia przedsiębiorstw w celach inwestycyjnych.

- (105) Czechy uważają ponadto, że zasada określona w art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym stanowi jasne, odpowiednie i proporcjonalne kryterium, które uwzględnia uzasadnione wahania w danych liczbowych i informacjach zgłaszanych przez przedsiębiorstwo w danym okresie. Nic w tej zasadzie nie wydaje się wskazywać na to, że Komisja zamierzała zobowiązać władze krajowe do oceny realiów gospodarczych w każdej indywidualnej sprawie. Zdaniem Czech rola organów krajowych ogranicza się do przeglądu zgodności z kryteriami jednoznacznie określonymi w art. 4 ust. 2 załącznika I do tego rozporządzenia. Obowiązek oceny wartości trwałości (lub nietrwałości) zgłaszanych przez przedsiębiorstwa nie odpowiadałby wymogowi stosowania jasnych i prostych kryteriów oceny, ponieważ taka ocena wymagałaby kompleksowej oceny ekonomicznej każdego indywidualnego wnioskodawcy. Byłoby to sprzeczne z celem Komisji, jakim jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych oraz poprawa przejrzystości i pewności prawa, a także zapewnienie jednolitego stosowania przepisów dotyczących wyłączeń grupowych we wszystkich państwach członkowskich.
- (106) Jeżeli chodzi o interpretację art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym w oparciu o orzecznictwo, Czechy uważają, że chociaż treść przepisu prawnego może zostać wyjaśniona w drodze interpretacji, taka interpretacja nie może posłużyć do błędnej wykładni prawa, którego znaczenie jest jasne i zrozumiałe. Taki sposób postępowania groziłby niedopuszczalnym brakiem pewności w obrocie prawnym.
- (107) Czechy zwracają uwagę, że orzecznictwo, do którego odnosi się Komisja w motywie 59 decyzji o wszczęciu postępowania, dotyczy związków między tzw. przedsiębiorstwami powiązanymi, które to związki stanowią kryterium wykorzystywane do celów stosowania art. 3, nie zaś art. 4 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym.
- (108) Według Czech w art. 4 ust. 1 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym określono odpowiednie dane (pułap zatrudnienia i pułap finansowy) dla przedsiębiorstw, które przeszły test przedsiębiorstwa powiązanego, a zatem dotyczy on „drugiego etapu” oceny statusu przedsiębiorstwa. Odnosi się on zatem do innej sytuacji i nie ma zastosowania do oceny związków między przedsiębiorstwami na podstawie orzecznictwa, które przywołuje Komisja w decyzji o wszczęciu postępowania.
- (109) Czechy twierdzą ponadto, że w art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym doprecyzowano art. 4 ust. 1 tego załącznika, wskazując, w odniesieniu do przedsiębiorstwa, które pomyślnie przeszło już test przedsiębiorstwa powiązanego i w przypadku którego organy uzyskały wymagane dane (pułap zatrudnienia i kwoty finansowe na podstawie art. 4 ust. 1 załącznika I do tego rozporządzenia), czy takie przedsiębiorstwo spełnia wymogi kwalifikowalności pozwalające uznać je za MŚP. Art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym dotyczy zatem trzeciego etapu oceny statusu MŚP i stanowi, że zmiana w zgłoszonych danych przedsiębiorstw, które przeszły test przedsiębiorstw powiązanych zgodnie z art. 3 ust. 1–4 tego załącznika, nie prowadzi automatycznie do utraty lub uzyskania statusu MŚP.
- (110) Czechy stwierdzają zatem, że orzecznictwo przytoczone przez Komisję nie ma zastosowania do przedmiotowej sprawy, ponieważ nie odnosi się ono do „trzeciego etapu” oceny statusu MŚP. Ponadto w opinii Czech ani przyjęta przez Komisję polityka, ani wcześniejsze orzeczenia sądów unijnych nie oznaczają, że art. 4 ust. 1 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym nie miałby zastosowania w przypadku przekroczenia progów kwalifikacji MŚP w wyniku połączenia lub przejęcia. Przeciwnie, w wyroku w sprawie T-745/17 ⁽²⁶⁾ Sąd Unii Europejskiej wyraźnie stwierdził, że art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 („ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych”) ⁽²⁷⁾ ma zastosowanie nawet w przypadku połączeń i przejęć.
- (111) Ponadto Czechy stwierdziły, że aby zwiększyć pewność prawa dla beneficjentów pomocy i organów przyznających pomoc, od dnia 1 sierpnia 2018 r. zrezygnowały z powyższej praktyki realizacji i, działając zgodnie z przygotowaniem przez Komisję poradnikiem dla użytkowników dotyczącym definicji MŚP, nie stosują już art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym w odniesieniu do przedsiębiorstw, które przekraczają progi kwalifikacji MŚP w wyniku zmiany własności. Jednocześnie Czechy utrzymują, że ich wcześniejsze działania nie stanowiły naruszenia tego przepisu.

⁽²⁶⁾ Wyrok Sądu z dnia 9 września 2020 r., Kerkosand/Komisja, T-745/17, ECLI:EU:T:2020:400. Motyw 66 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>).

6.2. Rozpoczęcie realizacji i moment złożenia wniosków

- (112) Czechy stwierdziły, że w przedmiotowej sprawie za moment *rozpoczęcia realizacji* należy uznać moment opłacenia składki ubezpieczeniowej, a nie zawarcie umowy ubezpieczenia, jak zasugerowała Komisja w decyzji o wszczęciu postępowania ⁽²⁸⁾.
- (113) Czechy wyjaśniły, że zgodnie z ich przepisami krajowymi „projekt” lub „działanie” odnoszą się do ubezpieczenia, które jest opłacane w trybie rocznym. W związku z tym przedsiębiorstwo musi co roku decydować, czy wykupi roczne ubezpieczenie, a zatem pomoc można przyznawać wyłącznie na ubezpieczenie roczne, a nie na wieloletni okres ubezpieczenia.
- (114) W odniesieniu do określenia momentu *rozpoczęcia realizacji projektu lub działania* władze czeskie odnoszą się do przeważającej praktyki biznesowej: przedsiębiorstwa rolne zawierają umowę ubezpieczenia z klauzulą automatycznego przedłużenia. Automatyczne przedłużenie ma zasadnicze znaczenie dla uzyskania długoterminowej ochrony ubezpieczeniowej. Następnie konieczne jest opłacenie rocznej składki ubezpieczeniowej w celu zapewnienia sobie ochrony ubezpieczeniowej na dany rok. Jeżeli przedsiębiorstwo nie wpłaci składki za nadchodzący rok, traci ochronę na dany rok. Poza opłaceniem składki rocznej nie są wymagane żadne inne kroki.
- (115) Władze czeskie uważają, że w przypadku braku pomocy przedsiębiorstwo ubezpieczone w danym roku niekoniecznie wykupi ubezpieczenie na kolejny rok. Przed opłaceniem składki ubezpieczeniowej przedsiębiorstwo nie podejmuje prawnie wiążącego zobowiązania, ze względu na które ubezpieczenie roczne byłoby *nieodwracalne*. Każde ubezpieczenie roczne należy postrzegać jako odrębny projekt, który wymaga nowego i niezależnego procesu decyzyjnego, zaś z istnienia umowy wieloletniej lub opłacenia ubezpieczenia za dany rok nie można wywnioskować, że przedsiębiorstwo będzie kontynuować to samo ubezpieczenie w kolejnym roku.
- (116) W tych okolicznościach celem pomocy jest zachęcenie przedsiębiorstw do wykupywania ubezpieczenia rocznego. Przy braku wsparcia publicznego motywującego rolników do wykupienia ubezpieczenia na każdy rok ochrona ubezpieczeniowa od ryzyka w sektorze rolnym byłaby znacznie bardziej ograniczona, biorąc pod uwagę wysokie koszty składek ubezpieczeniowych i ograniczone zasoby finansowe dostępne dla sektora rolnego.
- (117) W związku z tym według władz czeskich w przedmiotowej sprawie za moment *rozpoczęcia realizacji* należy uznać opłacenie składki rocznej.
- (118) Praktyka ta znalazła również odzwierciedlenie w krajowych ramach prawnych dotyczących ubezpieczeń. Zgodnie z § 2804 ustawy 89/2012 Sb. – kodeks cywilny, z późniejszymi zmianami: „Jeżeli ubezpieczyciel przypomina ubezpieczającemu o zapłacie składki ubezpieczeniowej i informuje go w przypomnieniu, że ubezpieczenie wygaśnie, chyba że składka ubezpieczeniowa zostanie opłacona w dodatkowym terminie co najmniej jednego miesiąca od daty doręczenia przypomnienia, ubezpieczenie wygasa z upływem terminu, w którym składka ubezpieczeniowa nie została opłacona”.
- (119) Władze czeskie wyjaśniły, jak ważne są umowy wieloletnie. Gdyby beneficjenci wypowiedzieli swoje istniejące polisy ubezpieczeniowe przed podpisaniem nowej umowy ubezpieczenia, musieliby zrezygnować z ochrony ubezpieczeniowej na pewien okres. Miałoby to niepożądane konsekwencje, które byłyby sprzeczne z zamierzonymi celami programu i byłyby nie do przyjęcia z punktu widzenia zarządzania ryzykiem przedsiębiorstw. Władze czeskie uważają, że nie można w uzasadniony sposób wymagać od beneficjentów, aby narażali się na ryzyko z powodów czysto formalistycznych.
- (120) Ponadto firmy ubezpieczeniowe zazwyczaj oferują zachęty do zawierania długoterminowych umów ubezpieczenia, takie jak zniżki na składki ubezpieczeniowe lub inne korzyści, które motywują rolników do wykupienia szerszego zakresu ochrony.
- (121) Władze czeskie potwierdziły, że pomoc nie zostałaby przyznana beneficjentowi, który opłacił roczną składkę ubezpieczeniową przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.
- (122) Niezależnie od powyższego władze czeskie zauważają, że samego warunku, zgodnie z którym beneficjenci muszą ubiegać się o pomoc przed *rozpoczęciem realizacji projektu*, nie należy traktować jako absolutnego kryterium przyznania pomocy. Wręcz przeciwnie, w orzecznictwie sądów unijnych stwierdzono, że w szczególnych przypadkach mogą wystąpić okoliczności, które wywołają rzeczywisty efekt zachęty, nawet jeżeli rozpoczęcie realizacji projektu nastąpiło przed datą złożenia wniosku o przyznanie pomocy ⁽²⁹⁾. W związku z tym władze czeskie uważają, że wymogu tego nie należy traktować w sposób nadmiernie formalistyczny.

⁽²⁸⁾ Motyw 66 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²⁹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawach połączonych C-630/11 P, HGA srl. i in., C-631/11 P, Regione autonoma della Sardegna, C-632/11 P, Timsas srl. oraz C-633/11 P, Grand Hotel Abi d'Oru SpA, ECLI:EU:C:2013:387, pkt 109–110.

7. OCENA

7.1. Istnienie pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE

- (123) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE „[z] zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (124) Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uznanie danego środka krajowego za „pomoc państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE wymaga spełnienia wszystkich podanych niżej przesłanek. Po pierwsze, musi mieć miejsce interwencja państwa lub interwencja przy użyciu zasobów państwowych. Po drugie, interwencja ta musi być w stanie wpłynąć na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Po trzecie, musi ona przyznawać beneficjentowi selektywną korzyść. Po czwarte, musi zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem ⁽³⁰⁾.
- (125) W motywie 40 decyzji o wszczęciu postępowania ⁽³¹⁾ Komisja sformułowała wstępny wniosek, że warunki określone w art. 107 ust. 1 TFUE zostały spełnione i że program stanowi pomoc państwa w rozumieniu tego artykułu.
- (126) W uwagach otrzymanych od Czech nie zakwestionowano tego wstępnego wniosku. Ponadto same Czechy zgłosiły program jako środek stanowiący pomoc państwa.
- (127) Program można przypisać państwu, ponieważ opiera się na aktach prawnych opisanych w motywie 11 i jest wdrażany przez organ państwowy (motyw 13). Jest on finansowany z budżetu państwa, a zatem z zasobów państwowych (motyw 12).
- (128) Program przynosi swoim beneficjentom korzyści w formie dotacji bezpośrednich (motyw 14). Program ten zwalnia zatem tych beneficjentów z kosztów, które musieliby ponieść w normalnych warunkach rynkowych.
- (129) Program jest selektywny, ponieważ pomoc przyznawana jest tylko niektórym przedsiębiorstwom, a konkretnie dużym przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych (motyw 15). Inne przedsiębiorstwa znajdujące się w porównywalnej sytuacji prawnej i faktycznej nie kwalifikują się do pomocy i w związku z tym nie uzyskują takiej samej korzyści. Co do zasady podmioty gospodarcze powinny pokrywać własne koszty.
- (130) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości pomoc przyznana przedsiębiorstwu może wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi w przypadku, gdy przedsiębiorstwo to prowadzi działalność na rynku, który jest otwarty na wymianę handlową wewnątrz UE. Beneficjenci pomocy działają w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, w którym odbywa się handel wewnętrzny. Sektor ten jest tym samym otwarty na konkurencję na poziomie Unii, a zatem podlega wpływowi każdego środka sprzyjającego produkcji w jednym państwie członkowskim lub w większej ich liczbie. W związku z tym program mógł zakłócać konkurencję i wywierać wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (131) W świetle powyższego warunki określone w art. 107 ust. 1 TFUE zostały spełnione. Można zatem stwierdzić, że program pomocy stanowi pomoc państwa w rozumieniu wspomnianego artykułu. Władze czeskie nie kwestionują tego wniosku.
- (132) Ze względu na fakt, że pomoc opiera się na akcie prawnym, na mocy którego, bez dodatkowych środków wykonawczych (motyw 11), można przyznać pomoc indywidualną przedsiębiorstwom określonym w tym akcie w sposób ogólny i abstrakcyjny ⁽³²⁾, Komisja uważa, że stanowi ona program pomocy w rozumieniu pkt 35 ppkt 4 wytycznych z 2014 r. i pkt 33 ppkt 13 wytycznych z 2023 r.
- (133) W odniesieniu do pomocy indywidualnej Komisja uważa, że ze względu na jej cechy wspólne z pomocą przyznaną w ramach programu zastosowanie do tej pomocy indywidualnej mają odpowiednio ustalenia zawarte w motywach 123–130. Komisja stwierdza zatem, że pomoc indywidualna już przyznana dużym przedsiębiorstwom stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

⁽³⁰⁾ Wyrok Trybunału z dnia 7 listopada 2024 r. w sprawie C-588/22P, Ryanair/Komisja, ECLI:EU:C:2024:935, pkt 100.

⁽³¹⁾ Motyw 40 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³²⁾ Zob. w szczególności sekcje 2.2.3 i 2.2.4.

7.2. Zgodność programu z rynkiem wewnętrznym

7.2.1. Art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE i mające zastosowanie wytyczne

- (134) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeśli jest przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (135) W związku z tym, aby pomoc mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym w świetle art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, (i) musi ona ułatwiać rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów (przesłanka pozytywna) oraz (ii) nie może zmieniać warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem (przesłanka negatywna).
- (136) Komisja oceni, czy te dwie przesłanki spełniono w świetle mających zastosowanie wytycznych. W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja oceniła zgodność programu z rynkiem wewnętrznym w świetle wytycznych z 2014 r., które obowiązywały w momencie przyjęcia decyzji o wszczęciu postępowania. Wytyczne z 2014 r. zastąpiono jednak wytycznymi z 2023 r., które obowiązują od dnia 1 stycznia 2023 r. Zgodnie z pkt 655 wytycznych z 2023 r. Komisja będzie stosować te wytyczne w odniesieniu do wszystkich zgłaszanych środków pomocy, względem których musi podjąć decyzję po 1 stycznia 2023 r., nawet w przypadku gdy dana pomoc została zgłoszona przed tą datą. W związku z tym w niniejszej decyzji Komisja ocenia zgodność programu z rynkiem wewnętrznym w świetle wytycznych z 2023 r.
- (137) W odniesieniu do pomocy, która może zostać przyznana w ramach programu, zastosowanie mają część I rozdział 3 („Ocena zgodności na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu”) oraz część II sekcja 1.2.1.6 („Pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych”) wytycznych z 2023 r.

7.2.2. Przesłanka pozytywna: pomoc musi ułatwiać rozwój działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych

7.2.2.1. Ułatwianie działań gospodarczych

- (138) Zgodnie z pkt 43 wytycznych z 2023 r. państwo członkowskie musi wykazać, że celem pomocy jest ułatwienie rozwoju określonej działalności gospodarczej.
- (139) Komisja zauważa, że program ma na celu wspieranie rolników w sytuacjach ryzyka i kryzysu poprzez zachęcanie ich do zawierania umów ubezpieczenia. Ubezpieczenie to ważne narzędzie dla sektora rolnego, który jest narażony na częste występowanie sytuacji ryzyka i kryzysu. W ten sposób pomoc wspiera produkcję podstawową produktów rolnych (motyw 9).
- (140) Zgodnie z pkt 44 wytycznych z 2023 r. państwa członkowskie muszą również opisać, czy i ewentualnie jak pomoc przyczyni się do osiągnięcia celów WPR oraz, w ramach tej polityki, celów rozporządzenia (UE) 2021/2115, a także opisać bardziej szczegółowo spodziewane korzyści pomocy. Cele programu są spójne z celem WPR, jakim jest wspieranie inteligentnego, konkurencyjnego, odpornego i zróżnicowanego sektora rolnictwa zapewniającego długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe, określonym w art. 5 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/2115, a także z celami określonymi w art. 6 ust. 1 lit. a) i b) tego rozporządzenia, które przewidują wspieranie godziwych dochodów gospodarstw i odporności sektora rolnego oraz zwiększenie konkurencyjności gospodarstw (motyw 36). Pkt 44 wytycznych z 2023 r. jest zatem przestrzegany.
- (141) W związku z tym Komisja uważa, że pomoc ułatwiłaby działalność gospodarczą, ponieważ zwiększyłaby konkurencyjność i odporność produkcji podstawowej produktów rolnych.

7.2.2.2. Efekt zachęty (moment złożenia wniosku)

- (142) Druga podstawa wszczęcia formalnego postępowania miała związek z przesłanką dotyczącą pomocy wywołującej efekt zachęty, w szczególności w odniesieniu do momentu złożenia wniosku o przyznanie pomocy⁽³³⁾. Komisja miała wątpliwości, czy w ramach programu wnioski będą składane przed rozpoczęciem realizacji (zob. również motyw 94).
- (143) Komisja przypomina, że zgodnie z pkt 70 wytycznych z 2014 r. i pkt 50 wytycznych z 2023 r., jeżeli prace lub działania rozpoczęły się przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o przyznanie pomocy do władz krajowych, taka pomoc nie stanowi zachęty dla beneficjenta.
- (144) Zgodnie z pkt 35 ppkt 25 wytycznych z 2014 r. i pkt 33 ppkt 57 wytycznych z 2023 r. „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania” oznacza rozpoczęcie działań lub prac budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkie inne zobowiązanie, które sprawia, że projekt lub działanie jest nieodwracalne, w zależności od tego, które z wymienionych wydarzeń nastąpiło wcześniej.
- (145) Władze czeskie odpowiedziały na te wątpliwości, przedstawiając szczegółowe wyjaśnienie procedury związanej z umowami ubezpieczenia (motywy 113–122).
- (146) Władze czeskie wyjaśniły, że aby uzyskać ochronę ubezpieczeniową na dany rok, beneficjent musi opłacić roczną składkę ubezpieczeniową. Bez rocznej płatności obejmującej nadchodzący rok ochrona ubezpieczeniowa na ten rok nie jest zapewniana. Przed opłaceniem składki ubezpieczeniowej przedsiębiorstwo nie podejmuje prawnie wiążącego zobowiązania, ze względu na które ubezpieczenie roczne byłoby nieodwracalne.
- (147) Władze czeskie stwierdziły, że w przypadku braku pomocy przedsiębiorstwo ubezpieczone w danym roku niekoniecznie wykupi ubezpieczenie na kolejny rok. W związku z tym każde ubezpieczenie roczne należy postrzegać jako odrębny projekt. Z istnienia ubezpieczenia rocznego w ciągu jednego roku nie można wnioskować, że przedsiębiorstwo będzie kontynuować umowę w kolejnym roku (motyw 113).
- (148) Komisja odnotowuje, że zawarcie umowy nie nakłada automatycznie obowiązku opłacenia ubezpieczenia rocznego. Komisja uważa, że po zawarciu umowy ubezpieczenia rolnicy nie są zobowiązani do opłacenia ubezpieczenia rocznego i mają swobodę podjęcia decyzji o skorzystaniu z ubezpieczenia na dany rok lub nie poprzez opłacenie składki ubezpieczeniowej lub nie. W takich okolicznościach decydującym momentem dla oceny efektu zachęty stwarzanego przez pomoc jest rzeczywiście moment opłacenia rocznej składki ubezpieczeniowej, a nie moment zawarcia umowy, która zawiera klauzulę automatycznego przedłużenia (motyw 112).
- (149) W związku z tym Komisja uważa, że pomoc stanowi zachętę dla rolników do wykupienia ubezpieczenia rocznego, którego bez pomocy mogą nie wykupić. Ponadto władze czeskie potwierdziły, że pomoc nie zostałaby przyznana beneficjentowi, który opłacił roczną składkę ubezpieczeniową przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy (motyw 121).
- (150) Komisja zgadza się zatem z władzami czeskimi, że za „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania” należy uznać moment opłacenia rocznej składki ubezpieczeniowej, a nie moment zawarcia umowy ubezpieczenia.
- (151) Zgodnie z pkt 47 wytycznych z 2023 r. program ma efekt zachęty, jeżeli zmienia zachowanie przedsiębiorstw w taki sposób, że angażują się one w dodatkową działalność przyczyniającą się do rozwoju sektora, której nie podjęłyby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłyby w ograniczonym lub innym zakresie.
- (152) Zgodnie z pkt 48 wytycznych z 2023 r. środki pomocy państwa przeznaczone na poprawę sytuacji finansowej producentów, które jednak w żaden sposób nie przyczyniają się do rozwoju sektora, a szczególnie pomoc przyznana wyłącznie na podstawie ceny, ilości, jednostki produkcyjnej lub jednostki środków produkcji, uznaje się za pomoc z tytułu prowadzenia działalności niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Ponadto istnieje duże prawdopodobieństwo, że ze względu na swój charakter pomoc taka zakłóci mechanizmy regulujące organizację rynku wewnętrznego.

⁽³³⁾ Motyw 67 tiret drugie decyzji o wszczęciu postępowania.

- (153) Zgodnie z pkt 50 wytycznych z 2023 r. Komisja uważa, że pomoc nie stanowi zachęty dla beneficjenta, jeżeli prace nad danym projektem lub odpowiednie działania rozpoczęły się przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o przyznanie pomocy do władz krajowych.
- (154) Zgodnie z pkt 51 wytycznych z 2023 r. wniosek o przyznanie pomocy musi zawierać przynajmniej następujące dane: nazwę i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym miejsce oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, kwotę pomocy niezbędną do przeprowadzenia projektu i koszty kwalifikowalne. Ponadto zgodnie z pkt 52 wytycznych z 2023 r. duże przedsiębiorstwa muszą opisać we wniosku sytuację, jaka nastąpiłaby w razie nieotrzymania pomocy, i przedstawić odpowiednie dokumenty uzasadniające opisaną we wniosku sytuację alternatywną, którą określa się jako scenariusz alternatywny lub projekt alternatywny lub działanie alternatywne. Wymóg ten nie ma zastosowania do gmin, które są niezależnymi władzami lokalnymi z rocznym budżetem wynoszącym poniżej 10 mln EUR i liczbą mieszkańców poniżej 5 000. Zgodnie z pkt 53 wytycznych z 2023 r. w momencie przyjęcia wniosku organ przyznający pomoc musi skontrolować wiarygodność scenariusza alternatywnego i potwierdzić, że pomoc przynosi wymagany efekt zachęty. Scenariusz alternatywny jest wiarygodny, jeśli opiera się na faktach i odwołuje się do czynników decyzyjnych, które przeważały w momencie podejmowania przez beneficjenta decyzji o danym projekcie lub działaniu.
- (155) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwości, czy krajowa podstawa prawna jest zgodna z pkt 70 wytycznych z 2014 r., który jest identyczny z pkt 50 wytycznych z 2023 r. Jak stwierdzono w motywie 150, Komisja uważa, że w przedmiotowym przypadku rozpoczęciem realizacji projektu lub działania jest opłacenie rocznej składki ubezpieczeniowej.
- (156) Władze czeskie potwierdziły, że w programie wprowadzono warunek, zgodnie z którym beneficjenci pomocy muszą złożyć wniosek o przyznanie pomocy przed rozpoczęciem realizacji projektu lub działania (motywy 29 i 150). Wniosek o przyznanie pomocy musi zawierać przynajmniej następujące dane: nazwę i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym miejsce oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, kwotę pomocy niezbędną do przeprowadzenia projektu i koszty kwalifikowalne (motyw 30). Duże przedsiębiorstwa muszą również przedstawić scenariusz alternatywny lub projekt alternatywny lub działanie alternatywne oraz przedstawić odpowiednie dokumenty na ich poparcie (motyw 31).
- (157) Pomoc można przyznać na pokrycie kosztów składki ubezpieczeniowej (motyw 21). Nie subsydiuje ona zatem kosztów działalności, które przedsiębiorstwo i tak by poniosło, i nie rekompensuje zwykłego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz nie ma na celu jedynie poprawy sytuacji finansowej przedsiębiorstw.
- (158) Na tej podstawie Komisja stwierdza, że program wywiera efekt zachęty.

7.2.2.3. Brak naruszenia właściwych przepisów i ogólnych zasad prawa Unii

- (159) Zgodnie z pkt 61 wytycznych z 2023 r., jeżeli środek pomocy państwa lub warunki z nim związane (w tym model finansowania środka, jeśli stanowi on jego nieodłączny element), lub aktywność finansowana tym środkiem, wiążą się z naruszeniem odpowiednich przepisów prawa Unii, pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.
- (160) Warunki programu określa się zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Unii. Nic nie wskazuje na to, że proponowana pomoc lub związane z nią warunki pociągałyby za sobą jakiekolwiek naruszenie właściwych przepisów i ogólnych zasad prawa Unii. W związku z tym Komisja stwierdza, że pkt 61 wytycznych z 2023 r. jest przestrzegany.
- (161) Zgodnie z pkt 62 wytycznych z 2023 r. Komisja nie będzie zatwierdzać pomocy, która jest niezgodna z przepisami regulującymi wspólną organizację rynku, lub która zakłócałaby prawidłowe funkcjonowanie wspólnej organizacji. Nic nie wskazuje na to, że proponowana pomoc byłaby niezgodna z przepisami regulującymi wspólną organizację rynku lub zakłócałaby prawidłowe funkcjonowanie.
- (162) Zgodnie z pkt 63 wytycznych z 2023 r. pomoc nie może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeśli jej przyznanie uwarunkowane jest zobowiązaniem przedsiębiorstwa będącego beneficjentem do korzystania z produktów lub usług krajowych. W programie nie przewiduje się takiego obowiązku.

- (163) Zgodnie z pkt 64 wytycznych z 2023 r. Komisja nie zatwierdza pomocy na działalność związaną z wywozem do państw trzecich ani do państw członkowskich, która byłaby bezpośrednio związana z ilościami wywozonymi, pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów importowanych, pomocy na tworzenie i obsługę sieci dystrybucji, ani pomocy na pokrycie jakichkolwiek innych wydatków związanych z działalnością wywozową. W programie nie przewiduje się takich rodzajów pomocy.

7.2.2.4. Wniosek

- (164) W związku z tym Komisja uważa, że program ułatwiłby rozwój działalności w zakresie produkcji podstawowej produktów rolnych.

7.2.3. *Przesłanka negatywna: pomoc nie może wpływać niekorzystnie na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem*

- (165) Zgodnie z pkt 67 wytycznych z 2023 r. każdy środek pomocy z samej swojej natury powoduje zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Aby jednak ustalić, czy zakłócające skutki pomocy są ograniczone do minimum, Komisja sprawdza, czy pomoc jest konieczna, odpowiednia, proporcjonalna i przejrzysta.
- (166) Zgodnie z pkt 68 wytycznych z 2023 r. następnie Komisja ocenia skutki powodujące zakłócenie konkurencji i zmianę warunków wymiany handlowej wywołane przez przedmiotową pomoc. Komisja dokona następnie zestawienia pozytywnych skutków pomocy z jej negatywnymi skutkami dla konkurencji i wymiany handlowej. Jeżeli pozytywne skutki przeważają nad skutkami negatywnymi, Komisja uzna pomoc za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

7.2.3.1. Potrzeba interwencji państwa

- (167) Zgodnie z pkt 70 wytycznych z 2023 r. pomoc państwa może osiągnąć cel leżący we wspólnym interesie, jeżeli jest ukierunkowana na korygowanie niedoskonałości rynku.
- (168) Komisja odnotowuje wyjaśnienie władz czeskich, zgodnie z którym celem programu jest osiągnięcie wyższego poziomu zabezpieczenia przedsiębiorstw rolnych przed nieprzewidzianymi szkodami poprzez szerokie udostępnienie ochrony ubezpieczeniowej w całym sektorze rolnym. Celem programu jest zatem zmotywowanie rolników do wykupu ubezpieczenia, aby lepiej zarządzać sytuacjami ryzyka i kryzysu.
- (169) Na tej podstawie Komisja uważa, że interwencja państwa zapewniłaby szeroki dostęp do ubezpieczeń dla sektora rolnego, który w przeciwnym razie mógłby stanąć w obliczu problemu wysokich cen ubezpieczenia. W związku z tym Komisja stwierdza, że pkt 70 wytycznych z 2023 r. jest przestrzegany.
- (170) Zgodnie z pkt 71 wytycznych z 2023 r. Komisja uważa, że rynek nie pozwala na osiągnięcie zakładanych celów bez interwencji państwa dotyczącej środków pomocy spełniających szczególne warunki ustanowione w części II wytycznych z 2023 r. Komisja zauważa, że program pomocy spełnia szczególne wymogi określone w części II sekcja 1.2.1.6 wytycznych z 2023 r. (motywy 197–206). W związku z tym, zgodnie z pkt 71 wytycznych z 2023 r., Komisja uważa, interwencja państwa jest potrzebna.

7.2.3.2. Adekwatność pomocy

- (171) Zgodnie z pkt 72 wytycznych z 2023 r. proponowany środek pomocy musi być odpowiednim instrumentem polityki do realizacji danego celu politycznego. Państwo członkowskie musi wykazać, że pomoc i sposób, w jaki jest ona zaprojektowana, są odpowiednie do osiągnięcia celu środka, którego realizacji pomoc ma służyć.
- (172) Celem programu jest wspieranie rolników w zakresie ubezpieczenia ich działalności przed nieprzewidzianymi sytuacjami ryzyka i kryzysu o poprawie konkurencyjności gospodarstw rolnych. W związku z tym Komisja uważa, że program przyczynia się do ogólnej konkurencyjności i odporności sektora rolnego. Komisja stwierdza zatem, że program jest odpowiednim instrumentem polityki do realizacji tych celów.

Odpowiedniość poszczególnych alternatywnych instrumentów polityki

- (173) Zgodnie z pkt 73 wytycznych z 2023 r. Komisja uznaje, że pomoc przyznawana w sektorach rolnym i leśnym, która spełnia szczególne warunki określone w odpowiedniej sekcji części II wytycznych z 2023 r., jest odpowiednim instrumentem polityki.
- (174) Program pomocy spełnia szczególne wymogi określone w części II sekcja 1.2.1.6 wytycznych z 2023 r. (motywy 197–206). Jest to zatem odpowiedni instrument polityki.
- (175) Pkt 74 wytycznych z 2023 r. nie ma zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ działalność kwalifikująca się do pomocy nie jest współfinansowana w ramach czeskiego planu strategicznego WPR (motyw 36).

Odpowiedniość różnych instrumentów pomocy

- (176) Zgodnie z pkt 75 wytycznych z 2023 r. pomoc można przyznawać w różnych formach. Państwa członkowskie powinny jednak zapewnić przyznanie pomocy w takiej formie, jaka prawdopodobnie spowoduje najmniejsze zakłócenia handlu i konkurencji.
- (177) Zgodnie z pkt 76 wytycznych z 2023 r. jeżeli dla środka pomocy opisanego w części II wytycznych z 2023 r. przewidziano specjalną formę, taką formę uznaje się za odpowiedni instrument pomocy do celu tych wytycznych. Zastosowanie mają zasady określone w części II sekcja 1.2.1.6 wytycznych z 2023 r., w której nie określono specjalnej formy pomocy.
- (178) W ramach programu pomoc może być przyznawana rolnikom w formie dotacji bezpośredniej (motyw 14), którą władze czeskie uznają za najwłaściwszą formę wsparcia kosztów składek ubezpieczeniowych.
- (179) Celem programu jest zrekompensowanie rolnikom kosztów składek ubezpieczeniowych. Komisja zgadza się, że dotacje bezpośrednie są najbardziej odpowiednią formą, w przypadku której pomoc ma cel wyrównawczy. Na tej podstawie Komisja stwierdza, że program spełnia wymogi określone w pkt 76 wytycznych z 2023 r.

7.2.3.3. Proporcjonalność pomocy

- (180) Zgodnie z pkt 83 wytycznych z 2023 r. pomoc uważa się za proporcjonalną, jeśli kwota pomocy przypadająca na beneficjenta jest ograniczona do minimum niezbędnego do przeprowadzenia działania objętego pomocą. Zgodnie z pkt 84 wytycznych z 2023 r., aby pomoc była proporcjonalna, kwota pomocy nie powinna przekraczać kosztów kwalifikowalnych, z pewnymi wyjątkami. Zgodnie z pkt 85 wytycznych z 2023 r., aby zapewnić przewidywalność i równe szanse, Komisja stosuje maksymalne poziomy intensywności pomocy.
- (181) Zgodnie z pkt 86 wytycznych z 2023 r. kryterium proporcjonalności uważa się za spełnione, jeżeli prawidłowo obliczono koszty kwalifikowalne i zachowano zgodność z maksymalnymi poziomami intensywności pomocy lub maksymalnymi kwotami pomocy określonymi w części II wytycznych z 2023 r.
- (182) Zgodnie z pkt 87 wytycznych z 2023 r. przyznając pomoc, organ przyznający musi obliczyć maksymalną intensywność pomocy i kwotę pomocy. Koszty kwalifikowalne należy uzasadnić, przedstawiając jasną, szczegółową i aktualną dokumentację. Obliczając intensywność pomocy i koszty kwalifikowalne, należy uwzględnić kwoty przed potrąceniem podatku lub innych opłat. VAT nie kwalifikuje się do objęcia pomocą, z wyjątkiem przypadków, gdy nie istnieje możliwość odzyskania go na mocy krajowych przepisów dotyczących VAT.
- (183) Pomoc przyznana w ramach programu nie przekraczałaby 65 % kosztów kwalifikowalnych (motywy 22 i 25). Ta intensywność pomocy jest zgodna z maksymalną dopuszczalną intensywnością pomocy w odniesieniu do pomocy na składki ubezpieczeniowe, określoną w pkt 411 wytycznych z 2023 r.
- (184) Koszty kwalifikowalne nie obejmują VAT (motyw 34).
- (185) Ponadto Komisja odnotowuje potwierdzenie przez władze czeskie, że przy przyznawaniu pomocy organ przyznający pomoc prawidłowo obliczył koszty kwalifikowalne (motyw 33).

- (186) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że pomoc jest proporcjonalna.

7.2.3.4. Kumulacja pomocy

- (187) Zgodnie z pkt 103 wytycznych z 2023 r. pomoc można przyznawać równolegle w ramach kilku programów lub łączyć z pomocą *ad hoc*, pod warunkiem że łączna kwota pomocy państwa na działanie lub projekt nie przekracza pułapów pomocy ustanowionych w wytycznych z 2023 r.
- (188) Zgodnie z pkt 104 wytycznych z 2023 r. pomoc, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, można kumulować z wszelką inną pomocą państwa, pod warunkiem, że pomoc ta dotyczy różnych, możliwych do wyodrębnienia, kosztów kwalifikowalnych. Pomoc, w przypadku której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, można kumulować z wszelką inną pomocą państwa w odniesieniu do tych samych – pokrywających się częściowo lub w całości – kosztów kwalifikowalnych, jedynie wtedy, gdy taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższego poziomu intensywności pomocy lub najwyższej kwoty pomocy, mających zastosowanie do danego typu pomocy na podstawie wytycznych z 2023 r.
- (189) Komisja odnotowuje potwierdzenie przez władze czeskie, że pomocy w ramach programu nie można kumulować z pomocą z innych źródeł lokalnych, regionalnych lub krajowych bądź funduszy unijnych, ani z pomocą *de minimis* lub pomocą *ad hoc* pokrywającą te same koszty kwalifikowalne (motyw 32).

7.2.3.5. Przejrzystość

- (190) Zgodnie z pkt 112 wytycznych z 2023 r. państwa członkowskie muszą zapewnić, aby informacje wymienione w tym punkcie opublikowano w prowadzonym przez Komisję Europejską module dotyczącym przejrzystości przyznawania pomocy państwa lub na ogólnej stronie internetowej dotyczącej pomocy państwa na szczeblu krajowym lub regionalnym.
- (191) Władze czeskie potwierdziły, że warunki przejrzystości zostaną spełnione. Zobowiązały się, że opublikują w prowadzonym przez Komisję Europejską module dotyczącym przejrzystości przyznawania pomocy państwa pełny tekst programu i przepisów wykonawczych do niego lub jego podstawy prawnej, nazwę organu przyznającego pomoc oraz nazwy beneficjentów, którzy otrzymają pomoc indywidualną na kwotę przekraczającą 60 000 EUR (motyw 37). Władze czeskie zobowiązały się do zmiany programu w celu zapewnienia zgodności z nowymi przepisami, które weszły w życie dnia 1 stycznia 2023 r. Zgodnie z tymi przepisami próg, po przekroczeniu którego wymagane jest opublikowanie informacji o pomocy indywidualnej, obniżono do 10 000 EUR. Mając na uwadze zobowiązanie władz czeskich do wprowadzenia odpowiednich środków, Komisja uznaje, że władze czeskie zapewniają przestrzeganie wymogów przejrzystości dotyczących przyznawania pomocy indywidualnej, określonych w pkt 112 wytycznych z 2023 r.
- (192) Zgodnie z pkt 114 wytycznych z 2023 r. takie informacje należy opublikować po podjęciu decyzji o przyznaniu pomocy i przechowywać przez co najmniej 10 lat, zapewniając do nich powszechny i nieograniczony dostęp. Władze czeskie potwierdziły, że wymogi te zostaną spełnione (motyw 37).

7.2.3.6. Unikanie niekorzystnego negatywnego wpływu na konkurencję i wymianę handlową

- (193) Zgodnie z pkt 117 wytycznych z 2023 r. Komisja określa rynek lub rynki, na które wpływ ma pomoc, uwzględniając informacje przedstawione przez państwo członkowskie w odniesieniu do odpowiednich rynków produktowych, tj. rynków, na które wpływ ma zmiana zachowania beneficjenta pomocy. Przy ocenie negatywnych skutków środka pomocy prowadzona przez Komisję analiza zakłóceń konkurencji będzie ukierunkowana na przewidywalny wpływ pomocy na konkurencję między przedsiębiorstwami na odnośnym(-ych) rynku(-ach) produktowym(-ych) w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich.
- (194) Zgodnie z pkt 118 wytycznych z 2023 r., jeśli pomoc jest dobrze ukierunkowana, proporcjonalna i ograniczona do dodatkowych kosztów netto, jej negatywny wpływ jest zredukowany, a ryzyko, że niekorzystnie zakłóci konkurencję, ograniczone. Po drugie, Komisja ustala maksymalne poziomy intensywności pomocy lub kwoty pomocy. Celem jest zapobieganie stosowaniu pomocy państwa w przypadku działań, w których stosunek kwoty pomocy do kosztów kwalifikowalnych uznaje się za wysoki, i w związku z tym prawdopodobnie zakłócający. Ogólnie rzecz biorąc, im większe są pozytywne skutki, które prawdopodobnie przyniesie działanie objęte pomocą, i im większe jest prawdopodobieństwo, że pomoc jest potrzebna, tym wyższy jest limit intensywności pomocy.
- (195) W przedmiotowej sprawie pomoc w ramach programu może zostać przyznana na pokrycie kosztów składki ubezpieczeniowej (motyw 21). Zgodnie z pkt 118 wytycznych z 2023 r. Komisja uważa, że negatywny wpływ takiej pomocy jest ograniczony, ponieważ pomoc jest dobrze ukierunkowana na swoje cele (motyw 172) i proporcjonalna (motyw 186).

- (196) Komisja stwierdza zatem, że program nie doprowadziłby do nadmiernych zakłóceń konkurencji i wymiany handlowej.

7.2.3.7. Szczególne warunki określone w części II wytycznych z 2023 r.

- (197) W przedmiotowej sprawie zastosowanie ma część II sekcja 1.2.1.6 („Pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych”) wytycznych z 2023 r.
- (198) Zgodnie z pkt 403 wytycznych z 2023 r. część II sekcja 1.2.1.6 wytycznych z 2023 r. ma zastosowanie do przedsiębiorstw zajmujących się produkcją podstawową produktów rolnych. Warunek ten jest spełniony, ponieważ kwalifikowalne są jedynie duże przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją podstawową produktów rolnych (motyw 15).
- (199) Zgodnie z pkt 404 wytycznych z 2023 r. pomoc nie może stanowić bariery w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego w zakresie usług ubezpieczeniowych. W szczególności pomoc nie może być ograniczona do ubezpieczenia zapewnianego przez jedną tylko firmę ubezpieczeniową lub grupę firm lub do ubezpieczenia uzależnionego od warunku, że umowa ubezpieczenia ma być zawarta z firmą założoną w danym państwie członkowskim. Program spełnia te warunki (motyw 27).
- (200) Program nie obejmuje reasekuracji, w związku z czym nie ma zastosowania pkt 405 wytycznych z 2023 r.
- (201) Zgodnie z pkt 406 wytycznych z 2023 r. kosztami kwalifikowalnymi są koszty składek ubezpieczeniowych z tytułu ubezpieczenia od szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe lub zdarzenia nadzwyczajne, niekorzystne zjawiska klimatyczne porównywane z klęską żywiołową, choroby zwierząt, agrofagi roślin i inwazyjny gatunek obcy, wywóz i zniszczenie padłych zwierząt gospodarskich oraz od szkód spowodowanych przez zwierzęta chronione, o których mowa w sekcjach od 1.2.1.1 do 1.2.1.5 wytycznych z 2023 r., jak również przez inne niekorzystne zjawiska klimatyczne lub szkody spowodowane przez incydenty środowiskowe.
- (202) Pomoc w ramach programu może zostać przyznana na opłacenie składek ubezpieczeniowych na pokrycie szkód spowodowanych przez klęski żywiołowe, niekorzystne zjawiska klimatyczne, agrofagi roślin i choroby zwierząt (motywy 1 i 20). Program jest zatem zgodny z pkt 406 wytycznych z 2023 r.
- (203) Zgodnie z pkt 407 wytycznych z 2023 r. płatności z tytułu ubezpieczeń mogą wyrównywać wyłącznie szkody, o których mowa w pkt 406 wytycznych z 2023 r., i nie mogą wiązać się z wymogami dotyczącymi rodzaju ani ilości przyszłej produkcji ani ich określać. Warunek ten jest spełniony (motyw 26).
- (204) Program nie obejmuje składek ubezpieczeniowych z tytułu ubezpieczenia od strat spowodowanych przez incydenty środowiskowe. W związku z tym pkt 408 i 409 wytycznych z 2023 r. nie mają zastosowania.
- (205) Zgodnie z pkt 411 wytycznych z 2023 r. intensywność pomocy nie może przekroczyć 70 % kosztów składki ubezpieczeniowej. W przypadku pomocy na wywóz i zniszczenie padłych zwierząt gospodarskich, intensywność pomocy nie może przekroczyć 100 % kosztów składki ubezpieczeniowej w przypadku składek ubezpieczeniowych na wywóz padłych zwierząt gospodarskich oraz 75 % kosztów składki ubezpieczeniowej w przypadku składek ubezpieczeniowych na zniszczenie padłych zwierząt gospodarskich.
- (206) Pomoc w ramach tego programu może zostać przyznana w wysokości do 65 % kosztów kwalifikowalnych (motywy 22 i 25). Nie przekroczono zatem maksymalnej dopuszczalnej intensywności pomocy określonej w pkt 411 wytycznych z 2023 r.

7.2.3.8. Wyważenie pozytywnych i negatywnych skutków pomocy

- (207) Zgodnie z pkt 134 wytycznych z 2023 r. Komisja ocenia, czy pozytywny wpływ środka pomocy przewyższa stwierdzony negatywny wpływ na konkurencję i warunki wymiany handlowej. Komisja może stwierdzić zgodność środka pomocy z rynkiem wewnętrznym wyłącznie wówczas, gdy pozytywne skutki przeważają nad skutkami negatywnymi.

- (208) Zgodnie z pkt 136 wytycznych z 2023 r. w ramach oceny pozytywnych i negatywnych skutków pomocy Komisja uwzględni wpływ pomocy na osiągnięcie ogólnych i szczegółowych celów WPR określonych w art. 5 i 6 rozporządzenia (UE) 2021/2115, które obejmują wspieranie inteligentnego, konkurencyjnego, odpornego i zróżnicowanego sektora rolnictwa, wspieranie i wzmacnianie ochrony środowiska, w tym różnorodności biologicznej i działań w dziedzinie klimatu oraz przyczynianie się do realizacji unijnych celów związanych ze środowiskiem i klimatem, a także umacnianie struktury społeczno-ekonomicznej obszarów wiejskich.
- (209) Ponadto, zgodnie z pkt 137 wytycznych z 2023 r., z zasady, z uwagi na pozytywny wpływ pomocy na rozwój sektora, Komisja uważa, że jeżeli pomoc spełnia warunki i nie przekracza odpowiednich maksymalnych poziomów intensywności pomocy lub maksymalnych kwot pomocy określonych w odpowiednich sekcjach części II wytycznych z 2023 r., jej negatywny wpływ na konkurencję i handel jest ograniczony do minimum.
- (210) Program spełnia wymogi części II sekcja 1.2.1.6 wytycznych z 2023 r. (motywy 197–206), w tym dotyczące odpowiedniej maksymalnej intensywności pomocy (motyw 206).
- (211) Ponadto realizowane cele są spójne z celami ogólnymi i szczegółowymi określonymi w art. 5 i 6 rozporządzenia (UE) 2021/2115, które obejmują wspieranie inteligentnego, konkurencyjnego, odpornego i zróżnicowanego sektora rolnictwa zapewniającego długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe oraz wspieranie i wzmacnianie ochrony środowiska, a także przyczynianie się do realizacji unijnych celów związanych ze środowiskiem (motyw 36).
- (212) W związku z tym Komisja stwierdza, że pozytywny wpływ programu przewyższa jego negatywny wpływ polegający na zakłócaniu konkurencji i wymiany handlowej między państwami członkowskimi.

7.2.4. Wniosek dotyczący zgodności programu ze wspólnym rynkiem

- (213) Mając na uwadze powyższe Komisja stwierdza, że program ułatwia rozwój działań gospodarczych i nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. W związku z tym Komisja uważa, że program jest zgodny z rynkiem wewnętrznym w świetle art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE zgodnie z wykładnią zawartą w odpowiednich zapisach wytycznych z 2023 r.

7.3. Zgodność z prawem pomocy indywidualnej

- (214) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja odniosła się do informacji uzyskanych podczas wstępnej analizy programu, z których wynika, że niektórym dużym przedsiębiorstwom przyznano już pewną pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych na pokrycie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, agrofagami roślin lub chorobami zwierząt w odniesieniu do upraw i zwierząt gospodarskich. Wstępna analiza wykazała, że w momencie przyznawania pomocy organ przyznający pomoc w rzeczywistości błędnie uznał niektórych beneficjentów za MŚP⁽³⁴⁾. W związku z tym błędnie przyznał tym przedsiębiorstwom pomoc w ramach programu objętego wyłączeniem grupowym SA.49594 (2017/XA), który był ograniczony do MŚP.
- (215) W odniesieniu do uznania tych przedsiębiorstw za MŚP władze czeskie przedstawiły uwagi, które omówiono w motywach 100–110.
- (216) Poniżej Komisja odnosi się do uwag Czech dotyczących interpretacji pojęcia MŚP oraz ocenia zgodność z prawem pomocy indywidualnej.

7.3.1. W odniesieniu do interpretacji pojęcia MŚP

- (217) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja nie zgodziła się z oceną organu przyznającego pomoc, uznając, że taka ocena wynikała z przyczyn czysto formalnych, tj. sprawdzono wyłącznie, czy spełnione są formalne kryteria definiujące MŚP, bez uwzględnienia realiów gospodarczych i wynikających z orzecznictwa zasad określonych w motywach 58–61 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³⁴⁾ Motyw 57 decyzji o wszczęciu postępowania.

- (218) Rozważania przedstawione przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania opierały się na jej interpretacji art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym, jak wyjaśniono w motywie 61 wspomnianej decyzji. Komisja wyjaśniła, że jej interpretacja opiera się na orzecznictwie sądów unijnych, któremu przyświeca zasada skuteczności (*effet utile*).
- (219) W swoich uwagach władze czeskie wyjaśniły, że podczas wdrażania i weryfikacji administracyjnej *ex post* programu objętego wyłączeniem grupowym nie uznały za duże przedsiębiorstwa tych beneficjentów, którzy stali się dużymi przedsiębiorstwami w następstwie połączenia lub przejęcia, a które to transakcje miały miejsce mniej niż dwa lata przed datą przyznania pomocy. Władze czeskie traktowały takich beneficjentów jako MŚP przez dwa kolejne okresy obrotowe następujące po dacie przyznania pomocy i przyznawały im pomoc w ramach programu objętego wyłączeniem grupowym SA.49594 (2017/XA) (motywy 100–110).
- (220) W odniesieniu do przedstawionych przez Czechy argumentów dotyczących art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym (motywy 98–111) Komisja podtrzymuje swoje stanowisko szczegółowo wyjaśnione w decyzji o wszczęciu postępowania ⁽³⁵⁾.
- (221) Komisja przypomina, że zgodnie z pkt 35 ppkt 14 wytycznych z 2014 r. i pkt 33 ppkt 36 wytycznych z 2023 r. duże przedsiębiorstwa są przedsiębiorstwami niespełniającymi kryteriów określonych w załączniku I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym.
- (222) Zgodnie z motywem 39 rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym powodem zwolnienia MŚP z wymogu zgłoszenia przewidzianego w art. 108 ust. 3 TFUE jest fakt, że „[m]ałe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają decydującą rolę w tworzeniu miejsc pracy, a w ujęciu bardziej ogólnym są również czynnikiem stabilności społecznej i rozwoju gospodarczego. Rozwój MŚP mogą jednak ograniczać niedoskonałości rynku, powodujące pewne typowe problemy. MŚP mają często trudności z uzyskaniem kapitału lub kredytów z uwagi na niechęć niektórych rynków finansowych do podejmowania ryzyka oraz ograniczone zabezpieczenia, jakie te MŚP mogą zaoferować. Ograniczone zasoby mogą im również ograniczyć dostęp do informacji dotyczących w szczególności nowych technologii i potencjalnych rynków. Aby ułatwić rozwój działalności gospodarczej MŚP, niniejsze rozporządzenie powinno zatem wyłączyć niektóre rodzaje pomocy na rzecz MŚP z wymogu zgłoszenia ustanowionego w art. 108 ust. 3 Traktatu”.
- (223) W motywie 40 rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym wyjaśniono, że aby wyeliminować różnice, które mogłyby spowodować zakłócenia konkurencji, oraz aby ułatwić koordynację różnych krajowych i unijnych inicjatyw dotyczących MŚP, a także ze względu na przejrzystość administracyjną i pewność prawną, definicja MŚP stosowana na potrzeby tego rozporządzenia opiera się na definicji określonej w zaleceniu Komisji 2003/361/WE ⁽³⁶⁾.
- (224) Zgodnie z art. 2 ust. 1 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym „[d]o kategorii mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) należą przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 mln EUR lub których całkowity bilans roczny nie przekracza 43 mln EUR”.
- (225) Zgodnie z art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym w przypadku gdy w dniu zamknięcia ksiąg rachunkowych dane przedsiębiorstwo przekracza pułap zatrudnienia lub pułap finansowy lub też spada poniżej pułapu zatrudnienia lub pułapu finansowego określonych w art. 2 tego rozporządzenia, uzyskanie lub utrata statusu średniego przedsiębiorstwa, małego przedsiębiorstwa lub mikroprzedsiębiorstwa następuje tylko wówczas, gdy zjawisko to powtórzy się w ciągu dwóch kolejnych okresów obrotowych.

⁽³⁵⁾ Motywy 53–61 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽³⁶⁾ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).

- (226) Sądy unijne potwierdziły w orzecznictwie, że definicję MŚP należy interpretować ściśle, ponieważ korzyści wynikające ze statusu MŚP najczęściej stanowią wyjątki od ogólnych zasad (w szczególności w dziedzinie pomocy państwa) ⁽³⁷⁾. Konieczne jest wyeliminowanie z kategorii MŚP grup przedsiębiorstw, których siła ekonomiczna może przekraczać siłę prawdziwych MŚP, nawet jeśli formalnie spełniają one kryteria określone w definicji MŚP ⁽³⁸⁾. Zgodnie z orzecznictwem należy również zapewnić, by definicji MŚP nie obchodzono środkami czysto formalnymi ⁽³⁹⁾.
- (227) Sądy unijne potwierdziły ponadto, że jedynie przedsiębiorstwa, które borykają się z trudnościami typowymi dla MŚP, powinny być uprawnione do korzyści wynikających z tego statusu ⁽⁴⁰⁾. W związku z tym Komisja uważa, że jeżeli przedsiębiorstwo nie boryka się z trudnościami typowymi dla MŚP, nie należy go uznawać za MŚP.
- (228) W pkt 91 wyroku w sprawie T-745/17, do którego władze czeskie odniosły się w swoich uwagach (motyw 110), Sąd zasadniczo stwierdził, że Komisja powinna była mieć wątpliwości co do tego, czy przedsiębiorstwo, które spadło poniżej pułapów dotyczących MŚP przewidzianych w art. 2 załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 651/2014 w chwili przyznania pomocy można uznać za MŚP, mimo że było ono powiązane z dużym przedsiębiorstwem w dwóch poprzednich okresach obrachunkowych.
- (229) Sytuacja w przedmiotowej sprawie jest odwrotnością sytuacji w sprawie T-745/17. W momencie przyznania pomocy indywidualnej beneficjenci przekraczali pułapy decydujące o przynależności do kategorii MŚP określone w art. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym. Pułapy MŚP przekroczone w wyniku trwałej zmiany struktury własnościowej mającej miejsce w okresie obrachunkowym poprzedzającym okres, w którym przyznano pomoc indywidualną. Przedstawiona przez władze czeskie interpretacja art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym, zgodnie z którą beneficjenci ci powinni zachować status MŚP przez dwa lata od daty zmiany ich struktury własnościowej, byłaby sprzeczna z duchem art. 4 ust. 2, który ma na celu zapewnienie, aby do korzyści wynikających z tego statusu uprawnione były jedynie przedsiębiorstwa, które borykają się z trudnościami typowymi dla MŚP.
- (230) Zapewnienie takiej elastyczności przedsiębiorstwom, które w wyniku zmiany struktury własnościowej przekraczają w sposób trwały pułapy MŚP, byłoby sprzeczne z zasadą skuteczności (*effet utile*). Celem elastyczności przewidzianej w art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym było zapewnienie, aby status MŚP mogły zachować przedsiębiorstwa, które doświadczają wzrostu i tymczasowo przekraczają pułapy określone w art. 2 tego załącznika. Ma on zatem na celu zagwarantowanie pewności prawa tym MŚP, które działają na bardzo niestabilnych rynkach. Zmiana własności spółki w następstwie połączenia lub przejścia wprowadza jednak zmianę strukturalną, która nie jest zależna od wahań rynku ani od wzrostu gospodarczego.
- (231) W świetle tego rozumowania Komisja uważa, że elastyczność przewidziana w art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym musi ograniczać się do sytuacji, w których pułapy MŚP są przekraczane tymczasowo (chyba że przedsiębiorstwo przekroczy pułapy „w ciągu dwóch kolejnych okresów obrachunkowych”).
- (232) Zasadą, na której opiera się interpretacja Komisji, jest konieczność zapewnienia, aby tylko przedsiębiorstwa, które borykają się z trudnościami typowymi dla MŚP, miały prawo do korzyści wynikających z tego statusu oraz aby środki przeznaczone dla MŚP rzeczywiście przynosiły korzyści przedsiębiorstwom, dla których rozmiar stanowi utrudnienie, a nie przedsiębiorstwom należącym do dużej grupy i mającym w związku z tym dostęp do funduszy i wsparcia, jakimi nie dysponują ich konkurenci o porównywalnej wielkości, którzy nie należą jednak do dużej grupy.
- (233) Art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym nie można zatem rozumieć w ten sposób, że MŚP, które w wyniku przejścia lub połączenia stają się dużym przedsiębiorstwem, może nadal automatycznie korzystać ze statusu MŚP przez dwa kolejne okresy obrachunkowe.

⁽³⁷⁾ Wyrok Trybunału z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 32.

⁽³⁸⁾ Zob. w szczególności: wyrok Trybunału z dnia 24 września 2020 r. w sprawie C-516/19, NMI Technologietransfer, ECLI:EU:C:2020:754, pkt 31–34; wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-91/01, Włochy/Komisja, ECLI:EU:C:2004:244, pkt 31, 50–54; wyrok Trybunału z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 34 i 39; wyrok Sądu z dnia 14 października 2004 r. w sprawie T-137/02, Pollmeier/Komisja, ECLI:EU:T:2004:304, pkt 61–62.

⁽³⁹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-91/01, Włochy/Komisja, ECLI:EU:C:2004:244, pkt 50; wyrok Trybunału z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 33.

⁽⁴⁰⁾ Wyrok Trybunału z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, pkt 33, wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-91/01, Włochy/Komisja, ECLI:EU:C:2004:244, pkt 50.

- (234) Komisja nie zgadza się zatem z interpretacją władz czeskich, zgodnie z którą dwuletni okres karencji ma zastosowanie ogólnie do wszystkich przypadków, w których przekroczono pułapy MŚP, niezależnie od przyczyny. Przedsiębiorstwo nie jest już MŚP i nie ma boryka się z takimi samymi problemami (dostęp do zasobów, technologii itp.), gdy w wyniku połączenia lub przejęcia staje się częścią dużego przedsiębiorstwa i w związku z tym w sposób trwały przekracza pułapy MŚP.
- (235) Komisja nie zgadza się też ze stanowiskiem władz czeskich, twierdzących, że orzecznictwo, o którym mowa w motywie 59 decyzji o wszczęciu postępowania, musi ograniczać się do art. 3 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym (motyw 107). Chociaż orzecznictwo to mogło zostać wydane konkretnie w odniesieniu do tzw. przedsiębiorstw powiązanych, zdaniem Komisji nie zmienia to ani nie ogranicza ogólnego znaczenia zasady skuteczności (*effet utile*). W związku z tym Komisja uważa, że należy je postrzegać jako ogólnie regulującą stosowanie definicji MŚP, w szczególności biorąc pod uwagę fakt, że sądy unijne w swoich orzeczeniach zachęcały do stosowania „ducha” definicji MŚP (np. „[...] w celu zapewnienia, aby korzyści przysługujące MŚP z tytułu różnych przepisów lub środków przyjmowanych na ich korzyść czerpały wyłącznie te przedsiębiorstwa, które faktycznie tego potrzebują” ⁽⁴¹⁾).
- (236) Ponadto Czechy twierdzą, że chociaż treść przepisu prawnego może zostać wyjaśniona w drodze interpretacji, taka interpretacja nie może stanowić błędnej wykładni prawa, którego znaczenie jest jasne i zrozumiałe. Taki sposób postępowania groziłby niedopuszczalnym brakiem pewności w obrocie prawnym (motyw 106).
- (237) W tym względzie Komisja przypomina, że zgodnie z orzecznictwem sądów unijnych każdy tekst prawny należy interpretować zgodnie z jego brzmieniem (wykładnia literalna), ale również z należyтым uwzględnieniem intencji prawodawcy przy przyjmowaniu tekstu. Komisja wyjaśniła ⁽⁴²⁾, że celem definicji MŚP jest zapewnienie, aby środki wsparcia przyznawano wyłącznie tym przedsiębiorstwom, które rzeczywiście ich potrzebują. Ponieważ definicja MŚP ma zastosowanie do wszystkich polityk, programów i środków, które Komisja opracowuje i prowadzi na rzecz MŚP, ważne jest ustalenie, które przedsiębiorstwa rzeczywiście są MŚP, ponieważ potrzebują one pomocy, której nie potrzebują inne przedsiębiorstwa. W porównaniu z innymi przedsiębiorstwami MŚP stoją w obliczu specyficznych problemów, jak wyjaśniono już w motywie 222, a to uzasadnia ich szczególne traktowanie.
- (238) W świetle rozumowania przedstawionego w motywach 221–237 Komisja ponownie stwierdza, że art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym nie stosuje się w sposób ogólny i automatyczny. Zamiast tego należy najpierw określić, które przedsiębiorstwo jest istotne dla obliczenia danych na podstawie art. 2 ust. 1 tego załącznika, a także które okresy obrachunkowe są istotne.
- (239) W związku z tym, jeżeli w następstwie połączenia lub przejęcia nastąpiła trwała zmiana struktury lub własności przedsiębiorstwa i w momencie przyznania pomocy działa ono pod kontrolą (w rozumieniu art. 3 ust. 3 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym) „dużego przedsiębiorstwa” ⁽⁴³⁾, samo takie przedsiębiorstwo należy uznać za duże przedsiębiorstwo ⁽⁴⁴⁾.
- (240) Wynika z tego, że takie przedsiębiorstwo nie mogło korzystać ze statusu MŚP i w związku z tym nie kwalifikowałoby się do pomocy w ramach programu objętego wyłączeniem grupowym.

7.3.2. Pomoc indywidualna

- (241) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wstępnie uznała, że program wdrożono już przed jego zgłoszeniem.
- (242) W toku formalnego postępowania wyjaśniającego władze czeskie wyjaśniły, że nie ogłoszono żadnego zaproszenia do składania wniosków o pomoc, a zatem w ramach tego programu nie przyznano żadnej pomocy.
- (243) Komisja zgadza się z władzami czeskimi, że pomocy, o której mowa w motywie 3, nie można uznać za przyznaną w ramach programu, ponieważ zgłoszono go w formie projektu i w związku z tym nie został zatwierdzony przez Komisję i nie obowiązywał w momencie przyznania pomocy.

⁽⁴¹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-91/01, Włochy/Komisja, ECLI:EU:C:2004:244, pkt 50; wyrok Trybunału z dnia 14 października 2004 r. w sprawie T-137/02, Pollmeier Malchow, ECLI:EU:T:2004:304, pkt 61.

⁽⁴²⁾ Zalecenie 2003/361/WE, motyw 12.

⁽⁴³⁾ Zob. również motyw 61 decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽⁴⁴⁾ Zob. również motyw 61 decyzji o wszczęciu postępowania.

- (244) Z powodów wymienionych powyżej w motywach 217–240 nie można również uznać, że taką pomoc przyznano na podstawie programu objętego wyłączeniem grupowym SA.49594 (2017/XA), ponieważ przyznano ją dużym przedsiębiorstwom, podczas gdy zakres programu objętego wyłączeniem grupowym był ograniczony do MŚP.
- (245) W związku z tym pomocy indywidualnej, o której mowa w motywie 3, nie przyznano w ramach programu pomocy, a zatem stanowi ona „pomoc indywidualną” w rozumieniu art. 1 lit. e) rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ⁽⁴⁵⁾.
- (246) W toku formalnego postępowania wyjaśniającego wykazano również, że spośród przedsiębiorstw wymienionych w motywie 97 powyżej pomoc indywidualną przyznano, w dniu 17 stycznia 2018 r., na rzecz spółki ZEV Šaratice, a.s. („ZEV Šaratice”) ⁽⁴⁶⁾. W dniu przyznania pomocy ZEV Šaratice należało uznać za duże przedsiębiorstwo, jak wyjaśniono poniżej.
- (247) Z informacji przekazanych przez władze czeskie wynika, że w dniu 10 lutego 2017 r. przedsiębiorstwo LUKROM, spol. s.r.o. („LUKROM”) stało się akcjonariuszem większościowym spółki ZEV Šaratice, posiadającym 62,52 % jej akcji. Dzięki stopniowym zakupom akcji udział ten do końca 2017 r. wzrósł jeszcze bardziej, do 70,2 %. Według władz czeskich ze względu na posiadanie większości akcji od dnia 10 lutego 2017 r. spółki ZEV Šaratice i LUKROM stały się przedsiębiorstwami powiązanymi w rozumieniu art. 3 ust. 3 lit. a) załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym.
- (248) W swoich uwagach władze czeskie odniosły się do wyroku Sądu w sprawie T-745/17 (motyw 110). Ich zdaniem w wyroku tym Sąd stwierdził, że art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 („ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych”) ma zastosowanie nawet w przypadku połączeń i przejęć (motyw 110).
- (249) Sytuacja w tamtej sprawie była jednak odmienna od sytuacji ZEV Šaratice w przedmiotowej sprawie: w sprawie T-745/17 beneficjent pomocy stał się MŚP ze względu na zbycie akcji na rzecz innego przedsiębiorstwa. W przedmiotowej sprawie sytuacja jest odwrotna: większość akcji ZEV Šaratice przejęło duże przedsiębiorstwo LUKROM.
- (250) W rzeczywistości księgi rachunkowe LUKROM za 2017 r. zamknięto w dniu 31 grudnia 2017 r. Roczna suma bilansowa wyniosła 2 742 344 000 CZK (ok. 107 mln EUR ⁽⁴⁷⁾). W bilansie LUKROM za ten sam okres wskazano, że średnia liczba pracowników wynosiła 301, a dodatkowych 372 pracowników zatrudnionych było w innych przedsiębiorstwach ujętych w bilansie tej spółki. Dane te pokazują, że w 2017 r. LUKROM było dużym przedsiębiorstwem.
- (251) Księgi rachunkowe LUKROM za 2016 r. zamknięto w dniu 31 grudnia 2016 r. Roczna suma bilansowa wyniosła 2 346 940 CZK (ok. 86,8 mln EUR ⁽⁴⁸⁾). W bilansie LUKROM za ten sam okres wskazano, że średnia liczba pracowników wynosiła 299, a dodatkowych 375 pracowników zatrudnionych było w innych przedsiębiorstwach ujętych w bilansie tej spółki. Dane te pokazują, że również w 2016 r. LUKROM było dużym przedsiębiorstwem.
- (252) W związku z tym Komisja uważa, że wyrok, na który powołują się władze czeskie, nie jest istotny do celów stosowania w przedmiotowej sprawie załącznika I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych (zob. również motyw 229).
- (253) W ramach dodatkowej analizy prawnej Komisja zastosuje jednak te same zasady, które sformułował Sąd we wspomnianym wyroku.
- (254) Jak wskazano w pkt 94 wspomnianego wyroku, zarówno władze krajowe, jak i Komisja muszą dokładnie ustalić zatwierdzony okres obrachunkowy oraz rok mające znaczenie do celów łącznego obliczenia odpowiednich danych w rozumieniu art. 2 ust. 1 załącznika I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w związku z art. 3 ust. 3 i art. 4 ust. 2 tego załącznika oraz sprecyzować, którą spółkę lub które spółki należy wziąć w tym celu pod uwagę.

⁽⁴⁵⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 248 z 24.9.2015, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁽⁴⁶⁾ Na rzecz ZEV Šaratice, a.s. przyznano pomoc indywidualną, o której mowa w motywie 3, na kwotę 234 722 CZK (ok. 9 351 EUR; kurs wymiany z dnia 17 stycznia 2018 r.: 1 EUR = 25,371 CZK).

⁽⁴⁷⁾ Kurs wymiany z grudnia 2017 r.: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁴⁸⁾ Kurs wymiany z grudnia 2016 r.: 1 EUR = 27,03 CZK.

- (255) W pkt 93 tego wyroku Sąd stwierdził ponadto, że należy również wziąć pod uwagę dane spółki, pod której kontrolą beneficjent pomocy prowadził znaczną część swojej działalności gospodarczej w rozpatrywanym okresie obrachunkowym.
- (256) Stosując ten wyrok do rozpatrywanej sytuacji, Komisja dokonuje łącznej oceny danych ZEV Šaratice i LUKROM. Takie wspólne obliczenie jest zgodne z duchem art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym, jak podkreślił Sąd w pkt 94 wyroku w sprawie T-745/17. W przeciwnym razie definicja MŚP byłaby obchodzona z powodów czysto formalnych. Gdyby bowiem analiza pojęcia MŚP miała zostać przeprowadzona dwa lata przed zmianą struktury korporacyjnej w odniesieniu do każdej ze stron transakcji oddzielnie, prowadziłyby to zawsze do rozszerzenia pojęcia MŚP, co byłoby sprzeczne z potrzebą interpretowania art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym (motyw 230) w sposób ścisły i zgodny z jego duchem.
- (257) Jeżeli chodzi o odpowiedni zatwierdzony okres obrachunkowy, dwa okresy obrachunkowe poprzedzające datę przyznania pomocy obejmowały lata 2017 i 2016.
- (258) Księgi rachunkowe ZEV Šaratice za 2017 r. zamknięto w dniu 31 grudnia 2017 r. Roczna suma bilansowa wyniosła 120 286 000 CZK (ok. 4,69 mln EUR ⁽⁴⁹⁾). W sprawozdaniu rocznym ZEV Šaratice, a.s. za ten okres wykazano, że zatrudnionych było 8 pracowników.
- (259) Księgi rachunkowe ZEV Šaratice za 2016 r. zamknięto w dniu 31 grudnia 2016 r. Roczna suma bilansowa wyniosła 120 286 000 CZK (ok. 4,39 mln EUR ⁽⁵⁰⁾). W sprawozdaniu rocznym ZEV Šaratice, a.s. za ten okres wykazano, że zatrudnionych było 9 pracowników.
- (260) Jak wspomniano powyżej w motywach 250 i 251, z ksiąg rachunkowych przedsiębiorstwa powiązanego z ZEV Šaratice (LUKROM) za dwa okresy obrachunkowe poprzedzające datę przyznania pomocy wynika, że samo to przedsiębiorstwo powiązane stanowi „duże przedsiębiorstwo” w rozumieniu załącznika I do ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych.
- (261) W związku z tym, zgodnie z art. 2 ust. 1 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym, w dniu przyznania pomocy, tj. w dniu 17 stycznia 2018 r., spółka ZEV Šaratice była powiązana z „dużym przedsiębiorstwem” w rozumieniu wspomnianego załącznika, a zatem była częścią tego przedsiębiorstwa. W związku z tym spółka ZEV Šaratice nie kwalifikowała się do pomocy w ramach programu SA.49594 (2017/XA), ponieważ taka pomoc była dostępna wyłącznie dla MŚP.
- (262) Jeżeli chodzi o pozostałe przedsiębiorstwa wymienione w motywie 97 powyżej, władze czeskie nie wyjaśniły, dlaczego zostały one sprawdzone, ponieważ zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze czeskie nie przyznano im pomocy na opłacenie składek ubezpieczeniowych od dnia 1 stycznia 2018 r.

7.3.3. *Niezgodność pomocy indywidualnej z prawem*

- (263) Z uwagi na fakt, że pomoc indywidualną przyznano dużym przedsiębiorstwom, nie wchodzi ona w zakres żadnej z kategorii określonych w rozporządzeniu w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym.
- (264) Jako że przedmiotowej pomocy indywidualnej nie przyznano na podstawie żadnego zatwierdzonego programu ani nie mogła zostać wyłączona na podstawie rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym, Komisja potwierdza swoje wstępne wątpliwości i stwierdza, że pomoc indywidualna już przyznana dużym przedsiębiorstwom jest niezgodna z prawem ⁽⁵¹⁾.

7.4. **Zgodność pomocy indywidualnej z rynkiem wewnętrznym**

7.4.1. *Mające zastosowanie wytyczne*

- (265) Zgodnie z pkt 656 wytycznych z 2023 r. pomoc niezgodna z prawem będzie oceniana zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu przyznania pomocy. W związku z tym w niniejszej decyzji Komisja ocenia pomoc przyznaną przed jej zatwierdzeniem przez Komisję na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE oraz, w odniesieniu do całej pomocy indywidualnej przyznanej przed dniem 1 stycznia 2023 r. (motyw 3), na podstawie wytycznych z 2014 r.

⁽⁴⁹⁾ Kurs wymiany z grudnia 2017 r.: 1 EUR = 25,647 CZK.

⁽⁵⁰⁾ Kurs wymiany z grudnia 2016 r.: 1 EUR = 27,03 CZK.

⁽⁵¹⁾ Motywy 42 i 50 decyzji o wszczęciu postępowania.

7.4.2. Art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE i mające zastosowanie wytyczne

- (266) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym, jeśli jest przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.
- (267) W związku z tym, aby pomoc mogła zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym w świetle art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, (i) musi ona ułatwiać rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów (przesłanka pozytywna) oraz (ii) nie może zmieniać warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem (przesłanka negatywna). Obie te przesłanki muszą być spełnione łącznie.
- (268) Komisja ocenia, czy te dwie przesłanki spełniono w świetle mających zastosowanie wytycznych, którymi są wytyczne z 2014 r. W przedmiotowej sprawie zastosowanie mają w szczególności część I rozdział 3 („Ocena zgodności na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu”) zgodnie z wykładnią zawartą w wyroku Trybunału w sprawie C-594/18 P ⁽⁵²⁾ oraz część II sekcja 1.2.1.6 („Pomoc na opłacenie składek ubezpieczeniowych”).

7.4.3. Czy pomoc ułatwia rozwój działań gospodarczych

7.4.3.1. Identyfikacja działalności gospodarczej

- (269) Komisja zauważa, że pomoc indywidualna miała na celu wspieranie rolników w sytuacjach ryzyka i kryzysu poprzez zachęcanie ich do zawierania umów ubezpieczenia. Ubezpieczenie to ważne narzędzie zarządzania ryzykiem i kryzysami dla sektora rolnego, który jest narażony na częste występowanie takich sytuacji. W ten sposób pomoc wspiera produkcję podstawową produktów rolnych (motyw 9).
- (270) Zgodnie z pkt 44 wytycznych z 2014 r. środki pomocy w sektorze rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich powinny być ściśle związane z WPR, powinny być zgodne z celami polityki rozwoju obszarów wiejskich, o których mowa w pkt 10 tych wytycznych, oraz powinny być zgodne z zasadami dotyczącymi wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.
- (271) Zgodnie z pkt 46 wytycznych z 2014 r. Komisja uważa, że środki wdrożone na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 ⁽⁵³⁾ i zgodnie z tym rozporządzeniem oraz z powiązanymi z nim przepisami wykonawczymi i aktami delegowanymi lub dodatkowo finansowane ze środków krajowych w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, są jako takie zgodne z celami rozwoju obszarów wiejskich i przyczyniają się do ich osiągnięcia.
- (272) Przedmiotowa pomoc nie była współfinansowana w ramach działania PROW realizowanego przez Czechy, ale została opracowana zgodnie z celami rozwoju obszarów wiejskich (motyw 63).
- (273) W związku z tym Komisja uważa, że pomoc ułatwiła działalność gospodarczą, ponieważ przyczyniła się do zwiększenia konkurencyjności i odporności produkcji podstawowej produktów rolnych.

7.4.3.2. Nieistnienie efektu zachęty

- (274) Zgodnie z pkt 66 wytycznych z 2014 r. pomoc ma efekt zachęty, jeżeli zmienia zachowanie przedsiębiorstw w taki sposób, że angażują się one w dodatkową działalność przyczyniającą się do rozwoju sektora, której nie podjęłyby bez przyznanej pomocy lub którą podjęłyby w ograniczonym lub innym zakresie. Pomoc nie może subsydiować kosztów działalności, które przedsiębiorstwo i tak by poniosło, i nie może rekompensować zwykłego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej.

⁽⁵²⁾ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 22 września 2020 r. w sprawie C-594/18 P, Austria/Komisja, ECLI:EU:C:2020:742.

⁽⁵³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

- (275) Zgodnie z pkt 67 wytycznych z 2014 r. jednostronne środki pomocy państwa przeznaczone na poprawę sytuacji finansowej producentów, które jednak w żaden sposób nie przyczyniają się do rozwoju sektora, a szczególnie pomoc przyznana wyłącznie na podstawie ceny, ilości, jednostki produkcyjnej lub jednostki środków produkcji, uznaje się za pomoc z tytułu prowadzenia działalności niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Ponadto istnieje duże prawdopodobieństwo, że ze względu na swój charakter pomoc taka zakłóci mechanizmy regulujące organizację rynku wewnętrznego.
- (276) Pomoc przyznano na pokrycie kosztów składki ubezpieczeniowej (motyw 21). Nie subsydiowała ona zatem kosztów działalności, które przedsiębiorstwo i tak by poniosło, i nie rekompensowała zwykłego ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz nie miała na celu jedynie poprawy sytuacji finansowej przedsiębiorstw.
- (277) Zgodnie z pkt 70 wytycznych z 2014 r. pomoc nie ma efektu zachęty dla beneficjenta, jeżeli prace nad danym projektem lub odpowiednie działania rozpoczęły się przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o przyznanie pomocy do władz krajowych. Zgodnie z pkt 35 ppkt 25 wytycznych z 2014 r. „rozpoczęcie realizacji projektu lub działania” oznacza rozpoczęcie działań lub prac budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub usług lub wszelkie inne zobowiązanie, które sprawia, że projekt lub działanie jest nieodwracalne, w zależności od tego, które z wymienionych wydarzeń nastąpiło wcześniej.
- (278) Zgodnie z pkt 71 wytycznych z 2014 r. wniosek o przyznanie pomocy musi zawierać przynajmniej następujące dane: nazwę i wielkość przedsiębiorstwa, opis projektu lub działania, w tym miejsce oraz termin jego rozpoczęcia i zakończenia, kwotę pomocy niezbędną do przeprowadzenia projektu i koszty kwalifikowalne.
- (279) Ponadto zgodnie z pkt 72 wytycznych duże przedsiębiorstwa muszą opisać we wniosku sytuację, jaka nastąpiłaby w razie nieotrzymania pomocy, i przedstawić odpowiednie dokumenty uzasadniające opisaną we wniosku sytuację alternatywną, którą określa się jako scenariusz alternatywny lub projekt alternatywny lub działanie alternatywne. Zgodnie z pkt 73 wytycznych w momencie przyjęcia wniosku organ przyznający pomoc musi skontrolować wiarygodność scenariusza alternatywnego i potwierdzić, że pomoc przynosi wymagany efekt zachęty. Scenariusz alternatywny jest wiarygodny, jeśli opiera się na faktach i odwołuje się do czynników decyzyjnych, które przeważały w momencie podejmowania przez beneficjenta decyzji o danym projekcie lub działaniu.
- (280) Jak wynika z motywu 67 decyzji o wszczęciu postępowania, w odniesieniu do pomocy indywidualnej Komisja wszczęła postępowanie przewidziane w art. 108 ust. 2 TFUE z tego względu, że pomoc przyznano dużym przedsiębiorstwom niezgodnie z prawem, z powodu wątpliwości dotyczących (i) przedstawienia scenariusza alternatywnego oraz (ii) momentu złożenia wniosku (zob. również motyw 8).
- (281) Przedstawienie scenariusza alternatywnego
- (282) W swoich uwagach dotyczących decyzji o wszczęciu postępowania władze czeskie zakwestionowały dokonaną przez Komisję interpretację art. 4 ust. 2 załącznika I do rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze rolnym i stwierdziły, że nie przyznano żadnej pomocy beneficjentom, którzy nie kwalifikowaliby się jako MŚP zgodnie z definicją zawartą we wspomnianym załączniku ⁽⁵⁴⁾ (motywy 99–110).
- (283) Władze czeskie potwierdziły jednak, że żaden z beneficjentów, którzy otrzymali pomoc w ramach programu SA.49594 (2017/XA), nie przedstawił scenariusza alternatywnego (motyw 98).
- (284) Władze czeskie nie kwestionują, że program SA.49594 (2017/XA) nie obejmował wymogu przedstawienia *ex ante* scenariusza alternatywnego. Nie zwróciły się one również do Komisji o odstąpienie od tego wymogu określonego w wytycznych z 2014 r. ⁽⁵⁵⁾
- (285) W związku z tym Komisja uważa, że pierwszy powód wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego został potwierdzony, ponieważ duże przedsiębiorstwa, którym przyznano niezgodną z prawem pomoc indywidualną, nie przedstawiły *ex ante* scenariusza alternatywnego dowodzącego, że pomoc miała efekt zachęty.

⁽⁵⁴⁾ Ta uwaga ze strony Czech nie dotyczy dużych beneficjentów, od których odzyskano już pomoc, jak wyjaśniono w motywie 102 niniejszej decyzji.

⁽⁵⁵⁾ Motyw 47 decyzji o wszczęciu postępowania.

7.4.3.3. Wniosek dotyczący pierwszej (pozytywnej) przesłanki określonej w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE

- (286) Z uwagi na fakt, że nie stwierdzono w sposób należyty istnienia efektu zachęty, nie można uznać, że rozpatrywana pomoc indywidualna ułatwia rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów.

7.4.4. Wniosek dotyczący zgodności pomocy indywidualnej z rynkiem wewnętrznym

- (287) Nie można uznać, że pomoc indywidualna już przyznana dużym przedsiębiorstwom na opłacenie składek ubezpieczeniowych na pokrycie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, agrofagami roślin lub chorobami zwierząt w odniesieniu do upraw i zwierząt gospodarskich (motyw 3) ułatwia rozwój niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów.
- (288) W związku z tym takiej pomocy indywidualnej nie można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE (zgodnie z interpretacją w świetle wytycznych z 2014 r.) bez konieczności zbadania drugiej, negatywnej przesłanki określonej w tym przepisie.

8. ODZYSKANIE ŚRODKÓW

- (289) Zgodnie z art. 108 ust. 2 TFUE i z utrwalonym orzecznictwem sądów unijnych w przypadku stwierdzenia niezgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym Komisja jest uprawniona do podjęcia decyzji o zmianie formy lub wycofaniu pomocy przez państwo członkowskie⁽⁵⁶⁾. Z utrwalonego orzecznictwa sądów unijnych wynika również, że nałożenie na państwo członkowskie obowiązku wycofania pomocy uznanej przez Komisję za niezgodną z rynkiem wewnętrznym służy przywróceniu stanu pierwotnego⁽⁵⁷⁾.
- (290) W tym kontekście sądy unijne ustaliły, że cel ten uznaje się za osiągnięty, jeżeli beneficjent pomocy niezgodnej z prawem dokonał jej zwrotu i utracił korzyść posiadaną względem konkurentów na rynku wewnętrznym, a ponadto została przywrócona sytuacja sprzed wypłaty pomocy⁽⁵⁸⁾.
- (291) Zgodnie z orzecznictwem art. 16 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/1589 stanowi: „[w] przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy niezgodnej z prawem, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta (»decyzja o windykacji«). Komisja nie wymaga windykacji pomocy, jeżeli byłoby to sprzeczne z ogólną zasadą prawa Unii”.
- (292) W związku z tym Czechy są zobowiązane do odzyskania pomocy indywidualnej niezgodnej z prawem i rynkiem wewnętrznym (motyw 261) od ZEV Šaratice, a.s. oraz od wszystkich pozostałych beneficjentów, którzy byli dużymi przedsiębiorstwami w momencie przyznania takiej pomocy indywidualnej, chyba że beneficjenci ci spełnili wszystkie warunki rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013⁽⁵⁹⁾ lub zastosowania ogólnej zasady prawa Unii, jak stwierdzono w toku formalnego postępowania wyjaśniającego. Proces odzyskiwania obejmuje czas od dnia przekazania pomocy beneficjentowi do dnia jej skutecznego odzyskania. Do kwot podlegających odzyskaniu dolicza się odsetki do momentu skutecznego odzyskania środków,

⁽⁵⁶⁾ Wyrok z dnia 12 lipca 1973 r., Komisja/Niemcy, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, pkt 13.

⁽⁵⁷⁾ Wyrok z dnia 21 marca 1990 r., Belgia/Komisja, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, pkt 66.

⁽⁵⁸⁾ Wyrok z dnia 17 czerwca 1999 r., Belgia/Komisja, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, pkt 64 i 65.

⁽⁵⁹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym, (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1408/oj>).

PRZYMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Program jest zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

Artykuł 2

Pomoc indywidualna już przyznana dużym przedsiębiorstwom na opłacenie składek ubezpieczeniowych na pokrycie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi, agrofagami roślin lub chorobami zwierząt w odniesieniu do upraw i zwierząt gospodarskich została przyznana z naruszeniem art. 108 ust. 3 TFUE i jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 3

1. Czechy odzyskują pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 2.
2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za okres poczynsający od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjentów będących dużymi przedsiębiorstwami, do dnia jej faktycznego odzyskania.
3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004⁽⁶⁰⁾ zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 271/2008⁽⁶¹⁾.

Artykuł 4

1. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2015/1589 odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 2 tego rozporządzenia, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny⁽⁶²⁾.
2. Czechy zapewniają wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 5

1. W terminie czterech miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Czechy przekazują Komisji następujące informacje:
 - a) pełny wykaz beneficjentów będących dużymi przedsiębiorstwami w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) 2022/2472⁽⁶³⁾, którzy nie załączyli do wniosku scenariusza alternatywnego i otrzymali pomoc niezgodną z rynkiem wewnętrznym, o której mowa w art. 2;
 - b) łączną kwotę (kwotę główną i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od tych beneficjentów;
 - c) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;
 - d) dokumenty potwierdzające, że beneficjentom nakazano zwrot pomocy.

⁽⁶⁰⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

⁽⁶¹⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 271/2008 z dnia 30 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 794/2004 w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/271/oj>).

⁽⁶²⁾ Art. 16 ust. 3 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁽⁶³⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2022/2472 z dnia 14 grudnia 2022 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 327 z 21.12.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2472/oj>).

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 2, Czechy na bieżąco informują Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Czechy bezzwłocznie przedstawiają informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Dostarczają również szczegółowe informacje o kwotach pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjentów będących dużymi przedsiębiorstwami.

Artykuł 6

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Czeskiej.

Artykuł 7

1. Komisja może ujawnić tożsamość beneficjentów pomocy państwa niezgodnej z rynkiem wewnętrznym pomocy oraz opublikować kwoty pomocy i odsetek od zwracanej pomocy odzyskane w zastosowaniu niniejszej decyzji, nie naruszając przepisów art. 30 rozporządzenia (UE) 2015/1589.

2. W przypadku gdyby niniejsza decyzja zawierała informacje poufne, które nie powinny zostać opublikowane, należy poinformować o tym Komisję w terminie 15 dni roboczych od dnia jej otrzymania. Jeżeli Komisja nie otrzyma uzasadnionego wniosku w wyznaczonym terminie, uzna to za wyrażenie zgody na publikację pełnej treści niniejszej decyzji. Wniosek zawierający odpowiednie informacje należy przesłać pocztą elektroniczną na adres:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Sporządzono w Brukseli dnia 29 lipca 2025 r.

W imieniu Komisji
Teresa RIBERA
Wiceprzewodnicząca wykonawcza